Redactiunea, Administratiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primesc cŭ în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M, Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L, Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţul insertiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. in 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ)

„Gazeta" iese în fiecare di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anu 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi insertiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 164.—Anulŭ LII. Braşovŭ, Duminecă 23 Iulie (4 Augustŭ) 1889.

Braşovŭ, 22 Iulie.

Cea mai nouă ispravă a ministrului de instrucţiune ungurescŭ Csaky şi a adjutantului sĕu, secretarŭ de statŭ Berzeviczy, estecă au opritŭ érăşĭ cincĭ cărţĭ românescĭ şi adecă trei colecţiunĭ de cântece naţionale: „Arionŭ" (Braşovŭ) „Rĕsunetulŭ" (Braşovŭ) „Dorulŭ Românului" (Bucurescĭ) o carte de poesii: „Amorŭ şi patriă" (Turinŭ 1869) şi „Cântece de irodĭ la Nascerea Domnului" (Braşovŭ).

Ministrulŭ opresce folosirea acestorŭ cărţĭ în şcóle, precum şi în bibliotecele poporale şi ale tinerimei sub cuvêntŭ că „nu corespundŭ scopurilorŭ educaţiunei şi aţîţă ura de rassă".

Însuşĭ faptulŭ oprirei unorŭ cărţĭ nevinovate, ca cele amintite mai susŭ, este atâtŭ de uriciosŭ şi dă pe faţă nisce sentimente şi tendinţe despotice atâtŭ de periculóse, încâtŭ nu mai era nevoiă sĕ-lŭ esaminămŭ mai de aprópe spre a'lŭ caracterisa după cum merită.

Cu tóte acestea ne-amŭ decisŭ a cerceta seriosŭ şi obiectivŭ valórea motivelorŭ, pe carĭ îşĭ intemeiază ministrulŭ ucazulŭ sĕu.

Cântecele nóstre românescĭ, dicŭ d-nii Csaky-Berzevicy, „nu corespundŭ scopurilorŭ educaţiunei".

E lucru invederatŭ, că póte fi vorba numai de educaţiunea poporului şi a tinerimei române, căcĭ cărţile oprite numai Românii le folosescŭ.

Décă domnii Csaky-Berzeviczy arŭ fi opritŭ folosirea culegerilorŭ de cântece românescĭ în şcólele ungurescĭ, atuncĭ ar fi avutŭ unŭ înţelesŭ sĕ dică, că nu corĕspundŭ scopurilorŭ educaţiunei. Pentru că o şcólă ungurésca trebue sĕ dea şcolarilorŭ ei o educaţiune ungurésca şi de aceea are lipsă de cântece ungurescĭ, nu de cântece românescĭ.

Totŭ aşa se pretinde însĕ dela o şcólă românéscă, ca sĕ dea elevilorŭ sĕi o crescere românéscă, căcĭ altfelŭ esistenţa ei n'ar mai avé nicĭ unŭ înţelesŭ. Şi o crescere românéscă érăşĭ nu se póte dobêndi decâtŭ numai cu ajutorulŭ cântecelorŭ românescĭ.

Prin urmare d-nii Csaky-Berzeviczy orĭ că au greşitŭ adresa susţiindŭ că cântecele românescĭ nu corespundŭ educaţiunei în şcólele *românescĭ*, orĭ că, de liberalĭ ce suntŭ, nu mai facŭ deosebire între scopulŭ crescerei românescĭ şi alŭ celei ungurescĭ, şi suntŭ de părere că şi şcólele românescĭ trebue sĕ dea şcolarilorŭ lorŭ o crescere ungurésca.

In amêndouĕ casurile au comisŭ o mare şi neiertată greşélă.

Ne aducemŭ aminte aicĭ de cuvintele, ce le-a pronunţatŭ Ludovicŭ Mocsary în memorabila sa vorbire dietală din Februarie 1887, când purtatŭ de cele mai nobile sentimente patriotice a dojenitŭ pe conaţionalii sĕi, ca sĕ pună stavilă nenorocitelorŭ lorŭ pornirĭ şoviniste. Elŭ dise între altele:

„Guvernului niciodată nu-i este iertatŭ a uita, că conduce afacerile unui statŭ poliglotŭ, că este deopotrivă guvernulŭ Maghiarilor, Românilorŭ, Slovacilorŭ, Sêrbilorŭ; nu-i este permisŭ a uita, că ţéra nu póte fi niciodată unŭ Kulturegylet în stilŭ mare şi că întrînsa trăiescŭ cetăţenĭ de naţionalitate diferită, carĭ trebue sĕ împartă între sine în modŭ egalŭ nu numai sarcinele, ci şi dreptatea".

Cine ar cuteza sĕ dică că nu este aşa? Din nenorocire însĕ d-nii Csaky-Berzeviczy au uitatŭ, că ei stau în fruntea instrucţiunei publice a unui statŭ poliglotŭ şi că trebue sĕ aibă în vedere nu numai educaţiunea Maghiarilorŭ, ci şi aceea a Românilorŭ, Slovacilorŭ ş. a. şi că deşi tóte aceste naţionalităţĭ urmărescŭ unulŭ şi acelaşŭ scopŭ: cultivarea lorŭ 'şi înflorirea patriei, totuşĭ mijlócele ce trebue sĕ le ducă la acésta mare ţintă suntŭ deosebite, unulŭ póte sĕ-o ajungă printr'o crescere şi cultură ungurésca, celalaltŭ numai printr'o crescere şi cultură românéscă.

Au uitatŭ d-nii Csaky-Berzeviczy, că Ardealulŭ şi Ţéra ungurésca nu suntŭ unŭ Kulturegylet orĭ o şcólă ungurésca în stilŭ mare, ci că în acestŭ pămêntŭ a prinsŭ rădăcinĭ şi o desvoltare de sine stătătóre românéscă, şi că rădăcinile ei suntŭ încă odată aşa de vechĭ şi de adêncĭ ca rădăcinele desvoltării ungurescĭ.

Au uitatŭ dumnélorŭ de tóte aceste, căcĭ altfelŭ n'arŭ susţiné că Românulŭ n'are lipsă de cântecele române pentru educaţiunea sa, n'arŭ susţiné şi absurditatea, că aceste cântece „aţîţă ura de rassă".

Între cărţile oprite se află şi „cântecele de irodĭ la Nascerea Domnului", nisce cântece curatŭ religióse. Nu cumva se aţîţă la ură de rassă, când cântă cei trei crai dela rĕsăritŭ:

> Eu Valtezarŭ mĕ numescŭ
> Cu aurŭ îlŭ dăruiescŭ
>
> Numele meu e Gaşparŭ
> Smirnă îi aducŭ eu darŭ
>
> Eu Melchiorŭ mĕ numescŭ
> Cu tămâiă 'lŭ dăruiescŭ.?

In furia lorŭ de a nimici cântecele naţionale românescĭ d-nii Csaky-Berzeviczy au lovitŭ şi în cei trei crai dela rĕsăritŭ. Nu este acésta lucru de rîsŭ?

Câtŭ pentru cântecele naţionale românescĭ s'ar pretinde dela nisce căpetenii ale instrucţiunei publice sĕ scie, că acestea suntŭ resultatulŭ vieţei milenare, alŭ istoriei şi alŭ culturei românescĭ, care nu se póte nimici c'unŭ ordinŭ ministerialŭ.

Póte sĕ oprésca ministrulŭ colecţiunile tipărite „Arionŭ", „Dorulŭ", „Rĕsunetulŭ" de o miiă de orĭ şi cântecele nóstre totŭ vorŭ rĕmâné viue şi puternice în poporŭ şi cei micĭ le vorŭ învĕţa dela cei mai marĭ. N'au decâtŭ sĕ se întrunésca din diferite părţĭ mai mulţĭ Românĭ şi étă o colecţiă viuă de cântece naţionale. Cu câtŭ oprirea lorŭ în şcóle va fi mai aspră, cu atâtŭ mai tare vorŭ rĕsuna afară de şcóle.

Nu cântecele în carĭ se laudă vitejia română şi se plânge nenorocirea Românului îlŭ vorŭ aţîţa pe acesta vre-odată la ura de rassă, ci cântecele şi cărţile carĭ îlŭ batjocurescŭ, carĭ îi schimonosescŭ trecutulŭ şi îi despreţuescŭ presentulŭ.

De aceste cântece şi cărţĭ ungurescĭ suntŭ cu decile şi cu sutele, aceste sĕ le oprésca ministrulŭ de instrucţiune, décă voiesce sĕ lucre pentru buna înţelegere dintre Românĭ şi Ungurĭ.

Dér elŭ opresce, ceea-ce este o putere legată de viaţa, firea, obiceiurile şi trecutulŭ unui integŭ poporŭ. Nu vĕdŭ d-nii Csaky-Berzeviczy, că atingêndu-se de cea mai scumpă comóră a unui poporŭ şi dându-şĭ zadarnice silinţe de a o nimici, nu numai, că comitŭ unŭ pĕcatŭ de mórte faţă cu noi şi se facŭ de rîsŭ înaintea lumei culte, ci chiar ei înşişĭ lucră pentru aţîţarea urei de rassă?

Revista politică.

Din năuntru. Ungurii se pregătescŭ pentru o nouă *demonstraţiă antidinastică.* E vorba de serbarea onomasticei lui Ludovicŭ Kossuth, pentru care şi guvernamentalii şi oposiţionalii şi kulturegyletiştii ungurĭ facŭ marĭ pregătirĭ. Fóia mi-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Evreulŭ cămĕtarŭ.

(Cuprinsulŭ dramei lui Shakespeare „Neguţătorulŭ din Veneţia.")

In Veneţia locuia unŭ Evreu cămĕtarŭ cu numele Shylock. Acesta îşĭ câştigase multă avere prin cametele cele marĭ ce le lua pentru capitalele imprumutate. Totŭ acolo locuia şi unŭ neguţătorŭ cu numele Antonio, care făcea negoţŭ cu corăbiile pe mare. Acesta fiindŭ mărinimosŭ, împrumuta banii sĕi fără cămĕtă mare şi da multŭ pentru sĕracĭ.

De sine se înţelege, că Shylock, împrumutândŭ banĭ cu cămĕtă mare — ca toţĭ Evreii — din di în di se înavuţia totŭ mai multŭ, éră Antonio, din contră, totŭ mai multŭ sĕrăcia. Acéstă imprejurare făcea Evreului mare plăcere şi aştepta câtŭ mai curêndŭ momentulŭ, în care sĕ védă pe Antonio cu totulŭ ruinatŭ.

Afară de aceea Shylock era unŭ inimicŭ neîmpăcatŭ alŭ creştinilorŭ, căcĭ din ura, ce o avea faţă de creştinĭ, chiar pe unica fiica sa Jessica a eschis'o dela ereditarea averei sale, pentru că se măritase după unŭ creştinŭ cu numele Lorenzo.

Odată venindŭ la Antonio unŭ amicŭ alŭ sĕu, cu numele Bassanio, îi spune, că o norocire mare îlŭ aştéptă, căcĭ o fétă educată bine şi avută, cu numele Porţia, l'a alesŭ de mire, şi deórece casele şi mobilele lui suntŭ în stare fórte slabă, se rógă de Antonio, sĕ-i împrumute o sumă de 3000 de galbenĭ, ca sĕ-şĭ pótă repara şi aranja casele după cuviinţă.

Antonio, ca amicŭ sincerŭ, se bucură de acéstă faimă, şi-i promise, că deşi deocamdată nu are atâţia banĭ la disposiţiune, va primi obligămêntulŭ asupră'şĭ de a lua banĭ împrumutŭ dela cămĕtarulŭ Shylock.

Amêndoi merseră la casa lui Shylock şi-lŭ rugară, ca sĕ le împrumute 3000 de galbenĭ pe unŭ terminŭ de trei lunĭ, până ce vorŭ sosi corăbiile de negoţŭ ale lui Antonio. Shylock, după o discuţiă cu Antonio, îi promise împrumutarea sumei cerute, dér cu acea condiţiune, ca sĕ nu-lŭ mai numéscă câne ca până aci, că cânii nu potŭ împrumuta 3000 de galbenĭ, ci în viitorŭ sĕ fiă amicĭ.

Antonio însĕ îi rĕspunse: „Décă voescĭ sĕ-mĭ împrumuţĭ banĭ, nu-mĭ împrumuta ca unuĭ amicŭ, ci ca unui inimicŭ, pentru-ca, décă nu'ţĭ voiu plăti acuratŭ la timpŭ, sĕ mĕ poţĭ executa."

Audindŭ acésta, Shylock murmură câteva cuvinte neînţelese, chiămândŭ pe Abraham întru ajutorŭ, şi după o pausă îi dise: „Bine! eu îţĭ împrumutŭ suma de 3000 de galbenĭ pe trei lunĭ fără cămĕtă, precum împrumuţĭ Dumnéta altora, déră numai din glumă, pentru că nu voescĭ a-mĭ fi amicŭ, îţĭ punŭ o condiţiune, — adecă: sĕ subscrii unŭ contractŭ, prin care sĕ te obligĭ: că de nu vei solvi suma împrumutată la timpulŭ hotărîtŭ, sĕ am deplină putere a tăia din corpulŭ Domniei-tale cu mâna mea propriă unŭ pundŭ de carne."

Bassanio — amiculŭ lui Antonio — se înfiorà de acéstă propunere neumană a Evreului, şi îi observà lui Antonio, ca sĕ nu se oblige la o astfelŭ de condiţiune. Antonio însĕ, socotindŭ acéstă propunere numai ca o glumă, precum dise Shylock, se învoi şi subscrise contractulŭ, sperândŭ că năile sale de negoţŭ îi vorŭ sosi câtŭ mai curêndŭ de pe mare şi-i va solvi Evreului suma împrumutată încă înainte de timpulŭ fixatŭ.

Timpulŭ de trei lunĭ trecŭ, încâtŭ Bassanio abia îşĭ putŭ repara şi întocmì casele, şi numai în dilele din urmă se încredinţà cu fidanţata sa Porţia, — schimbându-şĭ după datină inelele — éră corăbiile lui Antonio cu negoţulŭ încă nu sosiseră.

Terminulŭ de solvire trecŭ, şi aşa lui Shylock i-se dete ocasiune a'şĭ rĕsbuna contra lui Antonio. 'Lŭ acusà la tribunalulŭ celŭ mai înaltŭ de judecată, unde presida chiar principele Veneţiei, şi cerù executarea obligaţiunei.

Antonio la momentŭ fù pusŭ în prinsóre, de unde apoi scrise lui Bassanio, amicului sĕu, următórea epistolă:

„Iubite Bassanio! Timpulŭ solvirei celorŭ 3000 de galbenĭ a trecutŭ, şi năile mele cu negoţulŭ încă n'au mai sositŭ. Shylock m'a pusŭ în prinsóre şi, în înţelesulŭ obligaţiunei, — prin judeţŭ voesce a-şĭ executa condiţiunea subscrisă de mine. De cumva îi va succede executarea propunerei sale, eu nu mai potŭ rĕmâné în viéţă. — Décă mĕ iubescĭ, vino sĕ ne mai vedemŭ odată."

Acéstă epistolă o primì Bassanio fiindŭ chiar în casa fidanţatei sale Porţia,

nistrului Tisza „Nemzet“ raportéză regulată despre pregătirile ce se facŭ de comitetulŭ de organisare a serbărilorŭ în Pesta, ca cum arŭ raporta despre cele ce se decidŭ la Curte. Şi cu câtă bucuriă împărtăşesce fóia tiszaistă, că în comitetŭ suntŭ representate 36 de corporaţiunĭ şi că se vorŭ mai adresa învitărĭ la alte 20 de reuniunĭ. De altă parte Clujenii ungurĭ punŭ la cale sĕ se proclame Kossuth cetăţénŭ alŭ oraşului kulturegyletistŭ Clujiu! Cei din Viena se potŭ bucura de fructele politicei lorŭ.

In acelaşŭ timpŭ Kulturegyletulŭ ardelénŭ se face fărîme *sĕ coloniseze* câtŭ mai curêndŭ *Săcui* pe proprietatea dăruită lui de *néoşulŭ* Ungurŭ Gothardt Kun din comitatulŭ *Huniedórei*, în nebuna speranţă, că cu modulŭ acesta se vorŭ maghiarisa Românii de acolo. Incercarea de colonisare se va face cu ḑece familii nu tocmai sĕrace, aşa s'a hotărîtŭ. Ce idei smintite! De sigurŭ, Românii huniedorenĭ vorŭ fi pufnindŭ de rîsŭ de atâta cioroborŭ kulturegyletistŭ.

De o nouă apucătură şirétă în interesulŭ maghiarisărei se folosesce ministrul ungurescŭ de interne. Se scie, că atâtŭ în dietă, câtŭ şi prin ḑiare s'a accentuat fórte desŭ *misiunea actorilorŭ ungurĭ*, care — ḑice-se — e „culturală“ şi „patriotică“, adecă misiune maghiarisatóre. Vĕḑêndŭ acum guvernulŭ, că actorii ungurĭ se prăpădescŭ cu ḑile, din causa miseriei, necum sĕ-şĭ mai împlinéscă misiunea lorŭ, a împărtăşitŭ prin ministrulŭ de interne reuniunei actorilorŭ din ţéră, că în casŭ, când municipiile ar vré sĕ pună în bugetele lorŭ anuale o sumă óre-care pentru sprijinirea actorilorŭ ungurĭ, nu li-se va pune în cale nicĭ o pedecă. Cu alte cuvinte, şiretulŭ ministru provócă indirectŭ municipiile sĕ voteze asemenea sume. Nu-i destulŭ adecă, că fuge lumea din Ardélŭ, Bănatŭ şi Ţéra-Ungurescă până în America din pricina dărilorŭ celorŭ grele, a ticăloşiilorŭ şi neajunsurilorŭ ce le îndură; nu-i de ajuns, că în cele mai multe părţĭ li-s'a impusŭ dare pentru Kulturegyletŭ— acum sĕli-se impună şi dare pentru teatrulŭ ungurescŭ!

Din ḑi în ḑi totŭ mai rĕu, e întrebarea însĕ că până când!

Din afară. *Germania* îşĭ *sporesce* din nou *artileria*. Motivulŭ acestei sporirĭ e faptulŭ, că Francia şi-a sporitŭ de curêndŭ, pe temeiulŭ nouei legĭ, artileria, mărindŭ şi numĕrulŭ oficerilorŭ şi alŭ statelorŭ majore ca în casŭ de rĕsboiu.

Guvernulŭ germanŭ a adresatŭ tuturorŭ preşedinţilorŭ guverniali şi consilierilorŭ ţĕrii din provinciile Prusiei ostice provocarea, ca sĕ cerceteze décă au venitŭ şi câţĭ au venitŭ strĕinĭ de naţionalitate polonă în anulŭ acesta din Polonia rusescă orĭ din Galiţia, ce ocupaţiune şi ce hârtii de legitimare au; ér alţĭ strĕinĭ de naţionalitate strĕină sĕ nu mai fiă lăsaţĭ a întra în ţéră. Cum se vede, se pornesce *nouă gónă în contra Polonilorŭ*. Foile germane caută — dér înzadarŭ — a esplica acéstă netoleranţă germană prin faptulŭ, că aceste mĕsurĭ se iau în vederea viitórei visite, ce Ţarulŭ rusescŭ o va face împĕratului germanŭ. De sigurŭ, că vorŭ începe espulsările.

Ministrulŭ rusŭ de interne amintesce printr'o disposiţiune, că în Rusia *numai biserica dreptŭ-credinciósă domnitóre* e îndreptăţită, a face pe credincioşii, carĭ nu-i aparţinŭ ei, în marginile statului rusŭ a-i primi credinţa ei, pe când membrii din clerŭ şi mirenĭ ai celorlalte confesiunĭ suntŭ în modulŭ celŭ mai severŭ obligaţĭ sĕ nu se atingă de credinţa celorŭ carĭ nu aparţinŭ religiunei lorŭ, căcĭ în casŭ contrarŭ se vorŭ pedepsi după legile criminale. Aşadér nicĭ bisericei catolice, nicĭ celei luterane din provinciile baltice nu-'i mai e ertat a lucra pentru scopurĭ missionare, nicĭ a aduna contribuirĭ voluntare, nicĭ a întocmi serbărĭ orĭ a trimite banĭ spre scopurĭ missionare în strĕinătate.

Guvernulŭ turcescŭ a luatŭ mĕsurĭ, ca sĕ liniştéscă agitaţia poporaţiunei creştine din Creta. A trimisŭ o comisiune, care sĕ esamineze cererile locuitorilorŭ creştini, nemulţămiţĭ cu administraţia turcéscă. In acelaşŭ timpŭ însĕ guvernulŭ turcescŭ a hotărîtŭ sĕ trimită pe insulă 8 batalióne şi alţĭ soldaţĭ pentru întregirea cadrelorŭ celorŭ 10 batalióne, care se află deja acolo. Totodată, pentru a preveni orĭ-ce surprinderĭ, puterile au trimisŭ corăbii de rĕsboiu la Creta, pentru ca în casŭ de revoltă, sĕ apere pe conaţionalĭ. E lucru sciutŭ, că guvernulŭ grecescŭ e amestecatŭ în mişcare prin agenţii sĕi, carĭ îndémnă poporaţiunea creştină a Cretei sĕ se revolte şi sĕ céră alipirea insulei la Grecia. Puterile însĕ nu suntŭ dispuse a sprijini asemenea planurĭ şi de aceea şi guvernul din Atena îşĭ dă siliuţa, prin ḑiarele sale, a arĕta, că voesce sĕ fiă pace şi sĕ ajungă guvernulŭ turcescŭ la o înţelegere cu poporaţiunea creştină.

SCIRILE ḐILEI.

Pensionatŭ de fetiţe în Blaşiu. Fericita ideă, de a se înfiinţa în Blaşiu unŭ pensionatŭ pentru crescerea fetiţelorŭ române, este a se datori generosului profesorŭ de teologiă de acolo, dlui *Dr. Victorŭ Smighelschi*, despre care scimŭ, că încă în anulŭ trecutŭ a edatŭ o broşură sub titlulŭ *„Tatălŭ nostru“*, alŭ căreia venitŭ l'a destinatŭ pentru întemeiarea primei fundaţiunĭ în scopulŭ înfiinţărei menţionatului pensionatŭ. Venitulŭ memoratei broşurĭ, care constitue basa fundaţiunei din vorbă, după cum suntemŭ informaţĭ, se urcă deja l'a vre-o 200 fl. v. a. Acum ni-se scrie dela Blaşiu, că d-lŭ Dr. Victorŭ Smighelschi a făcutŭ încă şi mai multŭ în direcţiunea acésta. „D-sa“ — ḑice corespondentulŭ nostru — „încă în anulŭ trecutŭ şi-a asiguratŭ viéţa pe timpŭ de 20 anĭ la Societatea „The Gresham“ pentru suma de 4000 francĭ în aurŭ; décă însĕ trăesce — ceea ce din inimă dorimŭ — participândŭ şi la câştigŭ, suma póte sĕ ajungă la 5000 francĭ în aurŭ. Acéstă capitalŭ încă la cedatŭ d-lŭ Dr. V. Smighelschi pentru fondulŭ din cestiune, ér poliţa despre elŭ a şi predat'o deja V-neratului Capitul Metropolitanŭ din Blaşiu, căruia este concredută administrarea fondului ce se înfiinţéză. Pentru aceste jertfe aduse pe altarulŭ naţiunei din modestulŭ sĕu salarŭ de 700 fl., noi nu putemŭ decâtŭ sĕ felicitămŭ din inimă pe generosulŭ fundatorŭ, dorindu-i succese şi mulţĭ imitatorĭ!“

Din parte-ne încă ne asociămŭ la urările corespondentului nostru.

***

Incunosciinţare. Cu 1 Augustŭ n. au încetatŭ a mai esista inspectoratele r. de dare şi în loculŭ acestora s'au înfiinţatŭ direcţiunile reg. financiare. Aşadér pe viitorŭ tóte suplicele în orĭ ce felŭ de cause privitóre la dare directă orĭ indirectă, sélŭ la competinţe sĕ se adreseze la direcţiunile r. financiare.

***

Bolnavĭ de ochĭ au fostŭ primiţĭ în spitalulŭ pentru bóle de ochĭ r. ung. din Braşovŭ în cursulŭ lunei lui Iulie st. n. 41 inşĭ, ér 40 au fostŭ liberaţĭ ca lecuiţĭ; rĕmaseră la finea lui Iulie 33 bolnavĭ de ochĭ în tratare. — Operaţiunĭ la ochĭ s'au făcutŭ 12, între carĭ 9 operaţiunĭ pentru delăturarea albeţei.

***

Petrecere în Tirimia-mare. Scopulŭ petrecerei românescĭ, ce se va da Duminecă în 11 Augustŭ st. n. în Tirimia mare, lângă Tĕrgulŭ-Mureşului [gara Nyárádtŏ], este destinatŭ parte în favorulŭ bisericei românescĭ de acolo, care recere grabnică reparare şi care este cu totulŭ lipsită de mijlóce, parte în favorulŭ şcólei, pe care poporulŭ, sĕracŭ fiindŭ, nu o póte susţiné, mai gata fiindŭ a-şĭ trimite copiiĭ la şcóla ungurésca de statŭ, aflătóre în acea comună, fiindŭ-că nu mai are de unde sĕ mai jertféscă pentru şcóla lorŭ. Altmintrelea situaţiunea critică şi *ameninţătóre* a locuitorilorŭ românĭ din acéstă comună s'a arĕtatŭ mai pe largŭ în colónele fóiei nóstre la diverse ocasiunĭ. De aceea recomandămŭ publicului românescŭ, ca sĕ sprijinéscă acéstă petrecere. Ofertele suntŭ a se trimite la adresa d-lui preşedinte Alesandru Maiorŭ, parochŭ în Tirimia-mare [N. Tereme, p. u. Nyárádtŏ]. N'ar fi rĕu, décă arŭ lua parte câtŭ mai mulţĭ Românĭ, căcĭ asemenĭ întrunirĭ contribue multŭ la deşteptarea spiritului naţionalŭ, ce între Românii din acéstă margine a Săcuimei e mai necesară ca orĭ unde. Va fi bine primitŭ orĭ ce Românŭ, fără a aştepta invitare specială. Alte informaţiunĭ suntŭ a se vedé în numĕrulŭ din Dumineca trecută alŭ „Gaz Trans“.

***

Tomnă de vreme. Albinele se silescŭ a sfĕrşi în curêndŭ cu adunarea de miere, ceea ce este unŭ semnŭ, că se apropie timpulŭ rece mai curêndŭ ca de obiceiu. In anii de rêndŭ trântorii numai prin Augustŭ suntŭ scoşĭ afară, ca sĕ móră de fóme. In anulŭ acesta lupta cu trântorii a începutŭ mai de vreme, chiar şi clocitura de trântorĭ, care se mai găsesce icĭ-colo prin coşniţe, fără nicĭ o milă se scóte din celule şi se aruncă afară.

***

Combaterea lăcustelorŭ. Ministrulŭ ungurescŭ de agricultură a adresatŭ o ordinaţiune cătră tóte jurisdicţiunile, alŭ cărorŭ teritoriu a fostŭ bântuitŭ de lăcuste, de următorulŭ cuprinsŭ: în cursulŭ tómnei tóte ogórele, pe carĭ s'au arĕtatŭ lăcuste, sĕ se are adâncŭ întorcêndu-se pĕmêntulŭ cu plugulŭ, pentru ca sĕ se nimicéscă ouĕle. Décă proprietarulŭ ogorului negligéză a face acésta, atuncĭ sĕ o facă primăria în contulŭ lui. Astfelŭ de câmpurĭ nu-i iertatŭ sĕ se are înainte de 15 Maiu anulŭ viitorŭ. Ce privesce păşunile şi livedile, vorŭ fi visitate de organe speciale ale ministerului, care vorŭ însemna locurile, unde suntŭ ouĕ de lăcuste, şi pĕmêntulŭ va fi întorsŭ cu plugulŭ orĭ se va săpa jurŭ împrejurŭ. Unde nu se póte acésta, trebue sĕ se adune ouĕle, plătindŭ jurisdicţiunile 5 cr. de litru, ér statulŭ le va despăgubi de aceste cheltuelĭ.

***

Ioanŭ Mircea, comerciantŭ din Bucurescĭ, venindŭ la Braşovŭ sĕ-şĭ caute sĕnătatea, a încetatŭ din viéţă Joi la hotelulŭ „Union“.

***

Direcţiunea financiară de pe teritoriulŭ comitatului Braşovŭ şi Făgăraşŭ cu reşedinţa în Braşovŭ şi-a începutŭ activitatea sa în 1 Augustŭ a. c. In acéstă privinţă ni-se comunică: „D-lŭ subdirectorŭ r. Stefanŭ Gencsy cu întregŭ personalulŭ direcţiunei s'au presentatŭ în sala de primire, unde au bineventatŭ cu frumóse cuvinte pe d-lŭ directorŭ financiarŭ Ioanŭ Fogarascher. In urma acésta, d-lŭ directorŭ Ioan Fogarascher prin cuvinte călduróse a mulţămitŭ pentru acéstă atenţiune şi distincţiune asigurândŭ pe întregulŭ personalŭ despre bunăvoinţa sa şi rugândŭ pe toţĭ am-

---

căreia, comunicându-i cuprinsulŭ, îi spuse obligaţiunea amicului sĕu Antonio. Porţia îndată îi numĕră banii şi-lŭ trimise, ca cu orĭ-ce preţŭ sĕ scótă pe amiculŭ sĕu din periculŭ, éră dênsa, luândŭ cu sine pe guvernanta sa Nerissa, se îmbrăcă în haine bărbătescĭ şi pe altă cale ajunseră chiar la timpulŭ sĕu la tribunalŭ, unde era sĕ se pertracteze causa lui Antonio.

Porţia avea unŭ consângénŭ sciutorŭ de legĭ, cu numele Bellario. Acela o împuternici pe dênsa ca apĕrătorŭ în causa acésta, dându-i şi sfaturĭ, cum sĕ'lŭ apere pe Antonio. Incepêndu-se pertractarea, dênsa se recomandă preşedintelui tribunalului sub titlu de apĕrătorŭ alŭ lui Antonio cu numele Balthasar, împuternicitŭ de legislatorulŭ Bellario, éră pe guvernanta sa Nerissa ca scriitorŭ.

Toţĭ se mirară de unŭ astfelŭ de apĕrătorŭ tinĕrŭ într'o causă aşa importantă şi nimenea nu putea observa, că dênsa, precum şi guvernanta sa, suntŭ femei; chiar nicĭ Bassanio nu-şĭ cunoscea pe fidanţata sa.

Propunêndŭ preşedintele tribunalului causa la pertractare, Porţia luă cuvêntulŭ de apĕrare şi, adresându-se cătră Shylock, îi pune întrebarea: că ce cugetă dênsulŭ, óre este consultŭ în sensulŭ legilorŭ umane a propune într'unŭ contractŭ o astfeliu de condiţiune? şi vorbi mai departe într'unŭ stilŭ oratoricŭ aşa de nobilŭ, încâtŭ atrase atenţiunea şi inima tuturorŭ în partea sa, afară de a lui Shylock, care sta împetritŭ pe lângă propunerea sa.

„Nu e în stare a-ţĭ solvi datoria“? întrebă Porţia. Atuncĭ Bassanio îi oferĭ lui Shylock datoria de 3000 de galbinĭ, promiţêndu-i, că, décă poftesce, şi mai multŭ e în stare de a-i solvi, măcarŭ de 20 de orĭ atâta.

Evreulŭ însĕ refusă de a primi banii, stândŭ pe lângă pretenţiunea sa, de a tăia unŭ pundŭ de carne din corpulŭ lui Antonio.

Bassanio în cea mai mare desperare rógă pe apĕrătorŭ, ca sĕ cerceteze bine legile, nu cumva ar puté salva viéţa amicului sĕu Antonio?

Porţia însĕ cu naivitate îi rĕspunde: „Inţelegŭ legile; însĕ legile nu se potŭ strămuta“.

La acésta Evreulŭ plinŭ de bucuriă esclamă; „Oh Danielŭ! înţeleptule judecătorŭ, multŭ te preţuescŭ! — Pe câtŭ eştĭ de tinĕrŭ, pe atâtŭ de înţeleptŭ“.

Porţia érăşĭ se întórse cătră Shylock şi, cerêndŭ obligaţiunea dela dênsulŭ, o ceti şi în fine îi ḑise: „Timpulŭ solvirei a trecutŭ deja, şi în sensulŭ obligaţiunei poţĭ tăia unŭ pundŭ de carne din corpulŭ lui Antonio, dér ai cântarŭ? şi eştĭ în stare a tăia atâta, câtŭ sĕ nu fiă nicĭ prea multŭ, nicĭ prea puţinŭ? afară de aceea, sĕ nu curgă nicĭ unŭ picurŭ de sânge, căcĭ în obligaţiune stă numai unŭ pundŭ de carne, şi de cumva dela acestea te vei abate, eştĭ perdutŭ“.

Auḑindŭ acestea, Shylock se lăsă de pretenţiunea sa, şi plinŭ de desperare îşĭ cerŭ banii. Bassanio îi oferi. — Porţia însĕ îi ḑise: „Mai încetŭ, nu ne grăbimŭ cu sentinţa. In sensulŭ legilorŭ veneţiane: unŭ individŭ a căruia pretenţiune nelegală pe calea judeţului nu i-se póte realisa, precum d. e. în casulŭ de faţă, acela e supusŭ morţii, şi a i-se confisca averea, împărţindu-se în două părţĭ egale, jumĕtate celui datŭ în judecată şi jumĕtate statului“.

La acésta murmurândŭ Evreulŭ în desperarea sa, şi chiămândŭ pe Abraham într'ajutorŭ, strigă: „Daţi-mĭ banii“!

Atuncĭ Porţia cu tonŭ apĕsatŭ ḑise Evreului: „Stai, Shylock! Ai auḑitŭ, că legile nu se potŭ strămuta. Nu ne jucămŭ cu legile, precum ai voitŭ tu sĕ glumescĭ cu obligaţiunea. Viéţa ta atérnă numai dela graţia principelui. Aplécă-te! şi te rógă, ca sĕ-ţĭ dăruiéscă viéţa“.

Judecătorii însĕ şi poporulŭ, care era de faţă, strigau: că astfelŭ de omŭ nu merită alta, decâtŭ mórtea.

Sĕrmanulŭ Shylock dimpreună cu tatălŭ sĕu Doge şi alţĭ amicĭ ai lui, Evrei, se sĕrcoliau şi se rugau cătră Iehova prin cuvinte neînţelese, numindŭ mai de multe-orĭ pe Abraham şi cugetândŭ mai multe epiteturĭ contra goimilorŭ (creştinilorŭ); însĕ în deşertŭ, căcĭ judecătorii şi poporulŭ erau în contra lui.

In fine preşedintele enunţă sentinţa în modulŭ următorŭ: „Viéţa, din graţia nóstră ca principe alŭ Veneţiei, i-se dăruiesce lui Shylock; însĕ averea lui în înţelesulŭ legilorŭ i-se confiscă: jumĕtate

ploiații, ca cu puterĭ unite, sprijinindu-se unulŭ pe altulŭ, cu cea mai mare diligență și iubire de lucru sĕ'șĭ încépă cu diua de 1 Augustŭ accivitatea spre binele patriei. După acésta totŭ personalulŭ, depărtându-se dela d-lŭ directorŭ, sub conducerea d-lui secretarŭ Ioanŭ Krafft s'au presentatŭ în odaia d-lui subdirectorŭ Stefanŭ Gencsy, care asemenea fù bineventatŭ în modŭ căldurosŭ de numitulŭ d-nŭ secretarŭ, ér d-nulŭ subdirectorŭ a mulțămitŭ pentru neașteptata distincțiune, asigurândŭ pe toțĭ despre amicalele sale simțĕminte și bunăvoință față cu toțĭ."

*
* *

Difterita. In Frâua bântue anghina difterică; s'au bolnăvitŭ 14 copii, dintre carĭ 5 au muritŭ.

*
* *

☞ **Tarifulŭ pe zone.** Pentru orientarea cetitorilorŭ noștri, amŭ publicatŭ în numĕrulŭ de adĭ planulŭ tarifului pe zone pentru liniile din Ardélŭ și pentru o parte din liniile Țerei Ungurescĭ, ce stau în legătură directă cu cele din Ardélŭ. Se află de vêndare la tipografia A. Mureșianu și esemplare separate din tarifŭ à 10 cr.

Procesulŭ de presă alŭ „Luminătoriului".

Aradŭ, 19/31 Iuliu 1889.

La 9 óre diminéța, sala mare a tribunalului era plină de publicŭ, așteptândŭ cu încordare celea ce vorŭ urma. Veniseră preoțĭ, economĭ, învĕțătorĭ, advocațĭ și alțĭ inteligențĭ românĭ, încă și de prin comitatele Timișŭ și Torontalŭ. N'au lipsitŭ nicĭ cei de naționalitățĭ străine, adușĭ, unii de o interesare binevoitóre, alții de cunoscutulŭ lorŭ dorŭ de rĕsbunare, când e vorba de o causă românéscă.

Se compune juriulŭ și jurații facŭ jurămêntulŭ prescrisŭ, apoi separatŭ jură noulŭ dragoman Dr. G. Plopŭ, și acum se purcede la probațiune.

Tribunalulŭ e compusŭ din Ottrubay președinte, Fabianŭ și Zudor asesorĭ, notarŭ Solyom. Acusatorŭ procurorulŭ reg. Georgiu Parecz, apĕrătorŭ Coriolanŭ Brediceanŭ, acusatŭ Ioanŭ Barcianŭ pentru articulii din „Luminătoriulŭ" unulŭ „*La nascerea Domnului*" și altulŭ „*Anulŭ nou*".

Acusatulŭ, întrebatŭ la generalie, *rĕspunde românesce* și primesce responsabilitatea pentru acei articulĭ. Se citesce actulŭ de acusare, în care se cere condamnarea acusatului pentru agitare.

Acusatulŭ declară în limba română, că n'a avutŭ intențiunea sĕ agite. Elŭ și-a ridicatŭ cuvêntulŭ în contra guvernului, ér nu în contra rassei maghiare.

Procurorulŭ Parecz György dice, că trebue astupate gurile marĭ, căcĭ până nu se va face acesta nu se va puté mijloci o frățietate adevĕrată între Ungurĭ și Românĭ.

Apĕrătorulŭ Brediceanŭ négă, că articululŭ încriminatŭ ar conține agitare. Foile ungurescĭ scriu multŭ mai violentŭ și cu tóte astea nu li-se întêmplă nimica. Câtŭ de asuprițĭ suntŭ Românii, se vede și din împregiurarea, că în Făgetŭ nu li-s'a datŭ voiă sĕ înfințeze o societate de lectură. Nicĭ unŭ gimnasiu românescŭ de statŭ nu se află, și cu tóte acestea se dice, că Românii suntŭ egalŭ îndreptățĭ cu Ungurii. Legea de naționalitate mai bine ar fi sĕ nu o avemŭ, căcĭ ea nu se observă. Décă Ungurii aveau dreptŭ sĕ se plângă contra sistemei lui Bach, cu atâtŭ mai mlutŭ dreptŭ avemŭ noi.

Actualulŭ sistemŭ de guvernare nu se mai póte suferi. Acésta este convingerea Românilorŭ. Elŭ trebue sĕ cadă și căderea lui va fi cu atâtŭ mai surprindĕtóre, cu câtŭ nu vrețĭ sĕ dațĭ ascultare plângerilorŭ ce se ridică în contra lui. Nu cere grațiă, ci judecată imparțială și fără prejudiții, căcĭ causa lui este dreptatea.

Urméză replica și duplica, după care juriulŭ retrăgêndu-se aduce sentința, prin care acusatulŭ se achită cu 7 voturĭ contra 5.

La enunțarea sentinței publiculŭ erupe în sgomotóse urărĭ de „sĕ trăéscă!", rostite în limba română.

La $12^3/_4$ óre desbaterea e finită.

Posturĭ vacante.

Archidiecesa rom. gr. or. a Sibiiului: Posturile de învĕțătorĭ gr. or. din următórele comune ale protopresbiteratului Branului: *Pórta* cu salarŭ anualŭ de 180 fl.; *Poiana-mĕrului* pentru classa I și II, salarŭ câte 200 fl.; *Holbavŭ* 200 fl.; *Șimonŭ* 220 fl.; *Moieciulŭ-superiorŭ* 150 fl. 80 cr.; *Fundata* 200 fl.; *Șirnea* 170 fl.; *Măgura* 150. Petițiile pentru vre-unulŭ din aceste posturĭ suntŭ a se trimite la protopresbiterulŭ Traianŭ Mețianu în Zĕrnescĭ până la 30 Iulie st. v. Este de doritŭ, ca recurenții sĕ se presenteze în vre-o Dumineca séu sĕrbătóre la biserică, pentru a-șĭ arăta destoinicia în afacerile cantoratului.

Postulŭ de învĕțătorŭ orĭ învĕțătóre la scóla primară gr. or. română de fete din *Brașovŭ*. Salarŭ: în anulŭ primŭ 300 fl. și cuartirŭ, în următorii 2 anĭ 400 fl., ér după aceea 500 fl. și 2 decenale de câte 100 fl. A se adresa la Eforia scólelorŭ centrale române ort. rĕsăritene din Brașovŭ până la 15 Augustŭ v. c.

Posturile învĕțătorescĭ din protopresbiteratulŭ gr. or. alŭ Treiscaunelorŭ: *Brețcu*, postulŭ alŭ 3-lea învĕțătorescŭ, salarŭ 250 fl., cuartirŭ și încălditŭ; *Zagonŭ*, 260 fl. și cuartirŭ; *Teliu*, 230 fl. și cuartirŭ; *Vama-Buzĕu*, 200 fl., cuartirŭ și încălditŭ. Tóte aceste posturĭ suntŭ împreunate cu cantoratulŭ. Petițiile a se adresa oficiului protopresbiteralŭ din S. Sân-Georgiu până la 15 Augustŭ v. c. Recurenții au a se presenta la biserică, pentru a-șĭ arăta desteritatea în cântărĭ și tipicŭ.

Postulŭ de învĕțătorŭ gr. or. în *Turnișorŭ*. Salarŭ 200 fl., cuartirŭ și încălditŭ. Dela concurențĭ se recere sĕ fi absolvatŭ pedagogia și 4 clase gimn., și sĕ scie bine cântările și ritualele bisericescĭ. Terminulŭ de concursŭ 18 Augustŭ v. c. A se adresa la oficiulŭ protopresbiteralŭ gr. or. alŭ Sibiiului.

Postulŭ de învĕțătorŭ cl. II la scóla rom. gr. or. din *Săsciorĭ*. Salarŭ: 206 fl., cuartirŭ și încălditŭ. A se adresa la oficiulŭ protopresb. în Szasz-Sebes până la 10 Augustŭ v. c. Trei posturĭ de învĕțătorĭ la scóla pop. elementară gr. or. din *Gura rîului*. Salarŭ câte 300 fl. pe anŭ. A se adresa oficiului protopresbiteralŭ gr. or. ală Sĕliștei până la 18 Augustŭ v. c.

Doritorii de a ocupa vre-unulŭ din aceste 4 posturĭ din urmă au a se presenta la biserică, pentru a-șĭ arăta desteritatea în cântărĭ și tipicŭ.

Postŭ de parochŭ gr. or. în parochia de cl. III *Muncelŭ* cu filia *Fălcușa*, cu venitŭ anualŭ sigurŭ de 250 fl. A se adresa la oficiulŭ protopresbiteralŭ gr. or. alŭ tractului Deeșŭ până la 18 Augustŭ v. c.

Stipendii. Din fondurile archidiecesane din Sibiiu suntŭ a se conferi pentru anulŭ scolarŭ viitorŭ 14 stipendii de câte 60 fl. pentru elevii din despărțĕmêntulŭ pedagogicŭ alŭ seminarului archidiecesanŭ; 3 stipendii de câte 60 fl. din fundațiunea „Franciscŭ-Josefină" pentru studențĭ la scólele medii; unŭ stipendiu de 100 fl. din fundaț. „Cologea" pentru studențĭ de orĭ ce categoriă; unŭ stipendiu de 50 fl. din fund. „Peioviciu" pentru unŭ studentŭ la scólele medii.

Terminulŭ de concursŭ 19 (31) Augustŭ a. c. A se adresa la Consistorulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Diecesa Aradului: Postulŭ de învĕțătorŭ pentru classa II-a de băețĭ la scóla română gr. or. din *B. Comloșŭ*, [comitat. Torontalŭ]. Salarŭ: 500 fl., cuartirŭ provĕdutŭ cu edificiile laterale pentru economiă, pămêntŭ arătorŭ și altele.

Postulŭ de învĕțătóre totŭ la scóla română gr. or. din *B. Comloșŭ*. Salarŭ: 300 fl., cuartirŭ cu edificiile laterale pentru economiă, 800⁰□ grădină etc. Petițiile suntŭ a se trimite d-lui inspectorŭ scolarŭ Paulŭ Tempea [în Nagy-Torák, u. p. Nagy-Becskerek] până în 9 Augustŭ v. c. Recurenții au a se presenta în vre-o Dumineca séu sĕrbătóre la biserică, spre a face cunoscință cu poporulŭ și a-șĭ arăta desteritatea în cântărĭ și tipicŭ.

Postulŭ de învĕțătorŭ gr. or. în *Bochia-Bănescĭ*, diecesa Aradŭ. Salarŭ: 150 fl., cuartirŭ cu grădină, lemne, 50 porțiunĭ fênŭ, grâu, cucuruzŭ. Petițiile suntŭ a se adresa protopresbiterului Petru Suciu în Ucurișŭ [Ökrös] până la 15 Augustŭ v. c.

Postŭ pentru unŭ adjunctŭ învĕțătorescŭ în parochia română gr. or. *Aradu-Gáj*. A se adresa la preotulŭ de acolo Vasiliu Olariu, dela care se potŭ căpĕta și informațiunĭ.

Diecesa Caransebeșului: Postulŭ de învĕțătorŭ gr. or. dela scóla comunală română din *Homolița*., comit. Torontalŭ. Petițiile suntŭ a se adresa inspectorului reg. de scóle din Becĭcherecŭlŭ-mare. Postulŭ de învĕțătorŭ și cantorŭ în *Cerna*, protopresbiteratulŭ Jebelului. Salarŭ: 102 fl., cortelŭ cu grădină, $4^1/_2$ jug. pămêntŭ arătorŭ, câte 16 Htl. de grâu și cucuruzŭ, câte 50 klg. slănină și sare, 10 klg. luminĭ și lemne de focŭ. Petițiile suntŭ a se adresa oficiului protopresbiteralŭ în Jebelŭ până la 16 [28] Augustŭ.

Postulŭ de învĕțătorŭ și cantorŭ gr. or. românŭ din *Dragșina*. Salarŭ 150 fl. 51 cr., cuartirŭ cu 1 jugĕrŭ grădină, lemne de focŭ, 5 jugĕre pămêntŭ arătorŭ, 20 mețĭ de grâu și 10 de cucuruzŭ. Petițiile suntŭ a se adresa oficiului protopresbiteralŭ alŭ Jebelului până la 20 Augustŭ v. c. Recurenții la ambele aceste posturĭ au a se presenta în vre-o Dumineca orĭ sĕrbătóre la biserică, spre a-șĭ arăta desteritatea în cântare și tipicŭ.

Postulŭ de cantorŭ gr. or. și învĕțătorŭ la scóla com. din *Șopotulŭ-vechiu*, cu limba de propunere română și maghiară. Salarŭ: 300 fl., locuință cu grădină și încălditŭ. Petițiile, timbrate și scrise unguresce, suntŭ a se adresa Ministeriului r. u. de culte și instrucțiune publică, trimițêndu-se comitetului administrativŭ alŭ comit. Carașŭ-Severinŭ în Lugoșŭ până la 20 Augustŭ n. c.

Postulŭ de învĕțătorŭ conf. gr. or. în *Apadia*, protopresb. Caransebeșului. Salarŭ: 103 fl., 20 mețĭ cucuruzŭ în bóbe, 2 jugĕre pămêntŭ arătorŭ, slănină în prețŭ de 40 fl. și alte accidențe în sumă de vre-o 22 fl. Petițiile, adresate comitetului parochialŭ, suntŭ a se trimite protopresbiteratului tractualŭ în Caransebeșŭ până la 16 [28] Augustŭ.

Postulŭ de învĕțătorŭ conf. gr. or. în *Pogănescĭ*, protopresb. Făgetului, comit. Carașŭ-Severinŭ. Salarŭ: 200 fl., cuartirŭ cu grădină și alte accidențe. Petițiile, adresate comitetului parochialŭ din Pogănescĭ, suntŭ a se trimite oficiului protopresbiteralŭ alŭ Făgetului până la 16 [28] Augustŭ. Recurenții au a se presenta la biserică, pentru a-șĭ arăta desteritatea în cântărĭ și tipicŭ.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS"

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Berlinŭ, 3 Augustŭ. In fruntea discuțiunilorŭ stă călĕtoria împĕratului Vilhelmŭ la Anglia. Din tóte părțile i-se atribue acestei călĕtorii o mare însemnătate politică.

Parisŭ, 3 Augustŭ. Unŭ numĕrŭ de primarĭ, carĭ au subsemnatŭ proclamațiunĭ ofensătóre adresate guvernului, au fostŭ destituițĭ.

Portsmouth, 3 Augustŭ. Impĕratulŭ germanŭ a sositŭ aci, fiindŭ primitŭ de prințulŭ de Walles. Au debarcatŭ în Cowes, unde i-a primitŭ Regina Angliei.

Londra, 3 Augustŭ. Regina a numitŭ pe împĕratulŭ germanŭ admiralŭ onorificŭ alŭ flotei britanice.

EDUCATIUNE.

Importanța jocului la copii.

I.

Marea maioritate privesce joculŭ copiilorŭ ca trecere de timpŭ nefolositóre, ca o ocupațiune, care nu stă în nicĭ o legătură cu educațiunea și instrucțiunea, cu lucrulŭ séu cu altă ocupațiune în aparență mai seriósă. Mulțĭ părințĭ așteptă cu nerăbdare timpulŭ, în care sĕ-șĭ trimită copiii la școlă séu la vre-o meseriă, căcĭ în ochii acestora numai acele ocupațiunĭ au valóre, carĭ tragŭ unŭ folosŭ materialŭ. Ei nu cunoscŭ însĕmnătatea și importanța jocului la copii, nu pricepŭ, că joculŭ este cea mai folositóre ocupațiune în frageda etate a copilăriei, căcĭ prin jocŭ tindemŭ la trei însemnate ținte, adecă: deșteptarea și desvoltarea tuturorŭ forțelorŭ intelectuale, desvoltarea fisicului, esercitarea timpuriă a limbei materne și înlăturarea simțĕmintelorŭ imorale, carĭ se strecóră așa de ușorŭ în sufletulŭ copilului.

Unica ocupațiune în primii anĭ ai vieții este joculŭ și are pentru copilŭ aceeașĭ importanță ca pentru omulŭ maturŭ lucrulŭ. Lucru séu ocupațiune în adevĕratulŭ înțelesŭ alŭ cuvêntului nu cunósce copilulŭ. Totŭ ce esistă, este pentru elŭ jucăriă, după părerea sa întréga natură se jócă. In cele mai importante și obositóre afacerĭ ale părinților sĕi, în ocupațiunile artistului și meseriașului, în întêmplările cele mai înbucurătóre, ca și în cele mai deprimătóre, afară décă nu-i pricinuescŭ durere trupéscă, nu vede copilulŭ alta decâtŭ jocŭ. Fetița imitéză pe mamă, pe când păpușa îi servesce ca copilŭ, și nu scie câte grijĭ suntŭ legate de acéstă chemare; asemenea imitéză copilulŭ o îngropăciune, fără ca sĕ-i trécă prin gândŭ, câtă durere este împreunată de acéstă procesiune. Și sĕ nu crédă cineva, că prin acésta copilulŭ voesce sĕ profaneze sfințenia, séu sĕ-șĭ bată jocŭ de faptele ómenilorŭ. Nu!

Elŭ nu face alta, decâtŭ imitéză, reproduce ceea ce vede și ceea ce se întêmplă în jurulŭ sĕu. Și cu câtă bucuriă, cu câtă sîrguință reproduce elŭ tóte acestea! Imboldulŭ firescŭ alŭ copilului de-a se ocupa, de a lucra, cere satisfacere, și acésta o gásesce numai în jocŭ. Unŭ copilŭ, care nu se jócă, trebue sĕ fiă bolnavŭ, décă nu fisicesce, apoi de sigurŭ sufletesce. Sĕ audimŭ, ce dice Fröbel despre jocŭ: „Ein Kind, das tüchtig, selbstthätig, still, ausdauernd bis zur Ermüdung spielt, das ganz in seinem Spiele aufgeht, das mitten im eifrigsten Spiele einschläft: wird gewisz ein tüchtiger, stiller, ausdauernder, Fremd- und Eigenwohl befördender Mensch". (Unŭ copilŭ, care se jócă sîrguitorŭ, activŭ, liniștitŭ, perseverantŭ până ce obosesce, care se dă cu totulŭ jocului sĕu, care adórme în mijloculŭ jocului celui mai înferbêntatŭ: va deveni de sigurŭ unŭ sîrguitorŭ, liniștitŭ, perseverantŭ propagatorŭ alŭ binelui propriu, câtŭ și alŭ binelui comunŭ).

Cu alte cuvinte, joculŭ este oglinda sufletéscă a copilului, în care se oglindéză tóte însușirile sale sufletescĭ.

Sĕ observămŭ pe micuții nostri la jocŭ. Marióra se jócă cu păpușa; mica mamă vorbesce seriosŭ: „copiliță, acum trebue sĕ te culcĭ, sĕ facĭ nani!" Cu mare băgare de sémă îșĭ desbracă păpușica, o culcă în pătușorulŭ curatŭ și neteditŭ și îi cântă apoi unŭ cântecŭ de légănŭ. După ce șĭ-a adormitŭ păpușica, îi strînge frumosŭ hainele și le așédă pe scaunŭ. — Sĕ observămŭ acum pe Florica. Acésta îșĭ aruncă păpușa cine

---

în favorulŭ acusatului Antonio, éră jumĕtate în favorulŭ statului".

Marinimosulŭ Antonio însĕ refusà partea sa, și o dete ficei lui Shylock, Jessica, pe care tatălŭ sĕu o înlăturase dela eriditatea averii, pentru că se măritase după creștinulŭ Lorenzo, și așa subscriindu-se actele se finì procesulŭ.

Acuma Bassanio voì sĕ rĕsplătéscă apĕrătorului cu unŭ onorarŭ corĕspundĕtorŭ; de aceea îi și oferì suma de 3000 de galbenĭ. Balthasar însĕ nu-i primì ofertulŭ, ci cerŭ dela dênsulŭ numai mânușa din mâna dréptă și inelulŭ. Bassanio însĕ se întristà dicêndu-i: că mănușa i-o dă prea bucurosŭ, pentru că e a sa propriă, déră inelulŭ nu, pentru ca e alŭ fidanțatei sale; dér décă voesce inelŭ, îi va cumpĕra altulŭ, care va fi celŭ mai prețiosŭ în Veneția. In fine se învoì Bassanio și îi dete și inelulŭ cerutŭ, și așa numai după ce merse acasă cunoscêndŭ inelulŭ, vĕdù, că apĕrătoriulŭ Balthasar a fostŭ chiar fidanțata sa Porția.

Petru Popescu,
învĕțătorŭ în Lugoșiu.

scie unde, nicĭ cartea cu chipurĭ numai face plăcere, se plânge mereu de urîtŭ și nu scie de ce sĕ se mai apuce. Décă aruncămŭ privirea în viitorŭ, vomŭ vedé pe mica Marióră o bună găzdóiă, fericită în mijloculŭ copilașilorŭ ei; totulŭ străluce de curățeniă în jurulŭ ei. Florica însĕ, întocmaĭ ca odinióră la joc așa și acum la lucru, îi lipsesce răbdarea și nu face nicĭ o ispravă.

Avemŭ unŭ proverbŭ, care dice: la jocŭ și la drumŭ se cunósce omulŭ. Décă și la drumŭ, adecă în călĕtoriă se arată, omulŭ așa precum este, décă și atuncĭ lasă elŭ sĕ-i cadă masca prefăcĕtoriei, lăsămŭ sĕ constate alții. Cum că în jocŭ o face, vomŭ puté dovedi și noi.

In jocŭ este omulŭ atâtŭ de preocupatŭ de acțiunea jocului, încâtŭ îșĭ uită de sine și, credêndu-se neobservatŭ, nu ia séma la ținuta și purtarea sa. Atuncĭ poțĭ observa pe câte unulŭ, carele dealtmintrelea este rece, nepăsătorŭ séu posomorîtŭ, cum îlŭ înfierbêntă, cum îlŭ învioșéză joculŭ. Adesea însĕ te poțĭ convinge, de câte pasiunĭ și greșelĭ este sbuciumatŭ sufletulŭ unui omŭ, alŭ căruia esteriorŭ liniștitŭ și prietinosŭ nu ar fi doveditŭ acésta. Unŭ altulŭ, care asemenea se pare a fi celŭ mai bunŭ-voitorŭ și nevinovatŭ omŭ, arată aci, că în adênculŭ inimei sale nu se află nicĭ o schînteiă de iubire pentru deaprópele sĕu, ba ce e mai multŭ, că numai pe din afară se arată ca iubitorŭ de ómenĭ, și că egoismulŭ și iubirea de sine suntŭ însușirile, care predomină tótă ființa sa.

Décă în jocŭ chiar omulŭ crescutŭ se arată mai multŭ séu mai puținŭ așa precum este, cum nu-șĭ va desfășura apoi copilulŭ, care nu scie ce va sĕ dică ipocrisia și prefăcĕtoria, tóte însușirile sale sufletescĭ?

De aceea mai repetŭ încă odată: Joculŭ este oglinda sufletéscă a copilului. Datorŭ este decĭ educatorulŭ a fi cu băgare de sémă la jocŭ, căcĭ numai cunoscêndu-șĭ bine elevulŭ, îi va puté dirige desvoltarea.

Sĕ ne punemŭ însĕ întrebarea, ce felŭ de jocurĭ sĕ se jóce copilulŭ? Căcĭ nu tóte jocurile suntŭ amĕsurate etății sale. Jocurile de norocŭ nu vorŭ stêrni interesulŭ copilului, de asemenea suntŭ de condamnatŭ și acele jocurĭ cu cuprinsŭ imoralŭ și trivialŭ. Cu durere trebue sĕ mărturisimŭ, că audimŭ încă pe copii noștri cântândŭ în jocurĭ și cântece ca: „Așa-i place babei mele“ séu „Amorulŭ mĭ-este mare, și 'n pungă n'am parale.“ Nimicŭ nu póte fi mai stricăciosŭ pentru curatulŭ sufletŭ copilărescŭ, decâtŭ asemenea cântece și jocurĭ.

In numĕrulŭ viitorŭ vomŭ arăta cum trebue sĕ se jóce copilulŭ.

ECONOMIĂ.

O escursiune agricolă în Transilvania.

(Urmare.)

In Căciulata amŭ fostŭ bine primițĭ și ospĕtațĭ de d-lŭ N. Chiorniță. Moșia d-sale are o întindere de 150 jugĕre comassate de curêndŭ. Deși locuințele d-lui N. Chiorniță suntŭ pe marginea moșiei, totușĭ ferma se află în mijloculŭ moșiei și e fórte bună acéstă dispositiă, deóre-ce cu căratulŭ cerealelorŭ, nutrețului și alŭ gunoiului, nu se percurge diametralŭ tótă moșia, ci numai jumĕtate din acéstă cale, prin care se înlesnesce multŭ esploatarea moșiei în tóte privințele și se economisesce din spese.

In fermă, pe lângă locuințele argaților, se mai află unŭ grajdŭ, în fața grajdului se mai află 2 șurĭ marĭ, făcute de curêndŭ, păreții suntŭ făcuțĭ din stâlpĭ de stejarŭ, ér căpriorii, cosorobele și lații erau făcuțĭ din arțarŭ, fagŭ și aninŭ, acoperișulŭ era de paie. Lemnele și-le aduce din pădurea-i propriă, paie are destule; prin urmare munca e ce'lŭ costă mai multŭ. O șură costă 40—50 fl. Se mai află în fermă și unŭ ocolŭ cu șopronŭ și este pentru oi. Boi de jugŭ suntŭ 10, și 2 cai. Pentru lapte și brânză ține vacĭ și oi.

Dela marginea acestei moșii se întinde domeniulŭ statului cu o suprafață de 105.9 jugĕre, împărțită în 12 table. In fermă se află locuințele administratorului și ale argațilorŭ. Se mai află 2 grajdurĭ marĭ de pétră, unulŭ pentru boi și altulŭ pentru juncĭ. Podurile grajdurilorŭ servescŭ ca magazii pentru cereale, unulŭ e pavatŭ cu scândurĭ, celalaltŭ cu betonŭ. In ele se conservă fórte bine cerealele; în podurĭ era grâu de Bănatŭ. Ovĕsŭ de Holștein, cucuruzŭ cincantinŭ și ordinarŭ.

Boi de jugŭ suntŭ 30. Juncii erau la pășune vre-o 70. Mai suntŭ într'unŭ grajdŭ 12 juncĭ de câte 5 anĭ, pușĭ la îngrășare.

Din causa lipsei de timpŭ, pe lângă care mai venindŭ și alte cause meteorologice, nu amŭ pututŭ vedé și cultura cerealelorŭ de pe acestŭ domeniu.

Plecândŭ din Căciulata, amŭ trecutŭ prin satele Comana de josŭ, Veneția de josŭ și prin comuna Părău, sate curatŭ românescĭ, cu câmpurĭ întinse de grâne și sĕcărĭ frumóse. In fine pe la 9 óre séra, amŭ ajunsŭ în Șĕrcaia; aicĭ amŭ rĕmasŭ la familia d-lui G. Maiorŭ, unde amŭ fostŭ bine primițĭ și tratațĭ.

La Șĕrcaia. Diminéța amŭ mersŭ pe câmpŭ cu d. profesorŭ G. Maiorŭ și cu fratele d-sale, apucândŭ spre malulŭ stângŭ alŭ văii Oltului. Hotarulŭ Șĕrcăii are o suprafață de unŭ milŭ patratŭ, mai totŭ șesŭ. Acestŭ hotarŭ se mărginesce cu comunele următóre: La Ostŭ cu Părău, la Sudŭ cu Vadu, la Vestŭ cu Mândra și Șona, la Nordŭ cu Hălmeagulŭ. Terenulŭ este aluvionŭ lutosŭ. Totŭ hotarulŭ Șĕrcăii e împărțitŭ în 3 părțĭ marĭ, avêndŭ fiecare proprietarŭ de moșiă celŭ puținŭ o parcelă, în fiăcare parte, de aceea se și cultivă după sistema trienală.

Inainte de comassare, sĕvêrșită la anulŭ 1879, totŭ hotarulŭ comunei se compunea din 32.000 parcele, ér după comassare numai din 4900 parcele. Dintre cele 3 marĭ divisiunĭ ale hotarului noi amŭ visitatŭ pe cea sĕmĕnată cu plante de primăvéră, adecă cu cucuruzŭ, ovĕsŭ, inŭ și cânepă, tóte erau frumóse și bine cultivate. Intorcêndu-ne dela câmpŭ spre Șĕrcaia, amŭ vĕdutŭ la pășune o ciredă, în care se aflau peste 800 bivolițe. De altă parte păscea o ciredă de boi frumoșĭ.

Satulŭ Șĕrcaia numĕră peste 1300 familii, din carĭ cam jumĕtate sunt Românĭ și jumĕtate Sașĭ. Stradele sunt regulate, lungĭ și largĭ, casele de pétră puse tóte în rêndŭ și cu deosebire unde locuescŭ Sașii e mai multă simetriă, atâtŭ în ceea ce privesce casele, ecaretele, câtŭ și în ceea ce privesce regularitatea stradelorŭ.

Amŭ cercetatŭ mai de aprópe vre-o câte-va case și instalațiuni țĕrănescĭ. Amŭ vĕdutŭ șurĭ marĭ, grajdurĭ și șopróne de pétră acoperite cu țigle. La Românĭ casa, magaziile, șopronulŭ și șura suntŭ tóte într'unŭ rêndŭ, adecă lângă stradă; se începe cu casa și tóte ecaretele se înșiră spre fundulŭ grădinei, terminându-se cu șura, însĕ la Sașĭ șurile nu suntŭ într'unŭ rêndŭ cu celelalte instalațiunĭ, ci în curmedișulŭ curții și grădinei. Fiăcare șură se împarte în 3 compartimente, celŭ de mijlocŭ servesce ca ariă de treeratŭ, ér cele de laturĭ se numescŭ feldăre; în aceste din urmă se păstréză cerealele și nutrețulŭ. Intr'o șură încapŭ câte 15—20 care de fênŭ și câte 200 clăi de grâu à 30 snopĭ. Grajdurile sunt bine construite, cotețele suntŭ sistematice, șoprónele curate, în carĭ se ținŭ tóte instrumentele agricole, carĭ suntŭ următórele: Plugurĭ sistemŭ Vidács, plugurĭ schimbătóre, săpătóre mecanice, grape de fierŭ, meliță și frângĕtóre pentru cânepă și mașinĭ de sĕmĕnatŭ cucuruzŭ; ér pentru mașinĭ de sĕmĕnatŭ grâu în rêndurĭ se asociéză câte 3—4 familii. Prin sĕmĕnatulŭ cu mașina în 3—4 anĭ se scotŭ spesele mașinei. In grădinĭ erau pomĭ de totŭ felulŭ, scóle de pomĭ și legumĭ, c'unŭ cuvêntŭ totŭ ce îi trebue unui bunŭ agricultorŭ pentru proprietatea mică. Neîndoiosŭ, că bunăstarea, care se vede pretutindenĭ în satele săsescĭ, provine de acolo, că fiă-care lucrare o facŭ la timpulŭ potrivitŭ și cu multă îngrijire, pe când la Românii noștri este multă negligență.

Incâtŭ despre crescerea vitelorŭ, nu lasă nimicŭ de doritŭ și cu deosebire vitele, carĭ se nutrescŭ în permanență la grajdŭ, suntŭ de admiratŭ. Și la noi în România sunt case frumsóe, la podgoriă și la munte, dér și acolo numai în unele locurĭ, instalațiunĭ prea puține și nesistematice, la câmpiă însĕ nu este nicĭ atâta, ba tocmai miseria între țĕranĭ este mai mare la șesŭ în pământulŭ celŭ mănosŭ. Nu e lucru dificilŭ, ca și țĕranii noștri sĕ apuce pe calea progresului, décă ar avé fiăcare loculŭ sĕu, unde sĕ lucreze, sĕ aibă preoțĭ și învĕțĕtorĭ ruralĭ, carĭ sĕ'i instruéscă, sĕ-i învețe, sĕ le arate; aceștia sĕ meargă cu lumina înainte, arătându-le întunereculŭ în care se află; pe lângă aceștia elevii șcólelorŭ de agricultură arŭ puté contribui într'unŭ modŭ însemnatŭ la înaintarea și prosperarea țĕranului nostru.

După amedĭ amŭ visitatŭ moșia statului dela Șĕrcaia, care este sub administrația contelui dela Motte. Intinderea moșiei este de 1135 jugĕre și se compune dintr'unŭ complesŭ eșitŭ din întrunirea tuturorŭ parcelelorŭ dela comunele Șĕrcaia, Mândra, Șona. Acestui domeniu mai aparținŭ încă 2 bucățĭ de pădure cu esență de ștejarŭ și o curte în Șĕrcaia.

Din întregŭ teritorulŭ moșiei 135 jugĕre e mlaștină, care e drenată cu șanțurĭ deschise, avêndŭ o adâncime de 2 m., lățimea la fundŭ peste unŭ metru, la gură 2.5 m. Drenurile se scurgŭ în canalele colectorii și acestea se vérsă apoi în Oltŭ.

Mlaștina are unŭ stratŭ de turbă cu o grosime de 6 m. Inainte de drenarea acestei mlaștine teritorulŭ ei nu se folosia nicĭ măcarŭ ca pășune, căcĭ bivolii, caii și boii bĕtrânĭ nu cutezau a se băga în ea, ci numai vitele tinere și ușóre. De multeorĭ ajungeau vitele în unele mocirle, din carĭ numai pe scândurĭ puteau fi scóse și tîrîte afară, acum însĕ póte omulŭ merge în orĭ-care parte cu carulŭ încărcatŭ fără nicĭ o témă. Mlaștina înainte de a fi drenată era încrescută numai cu plante aquatice, ca: lânărița (Eriofora), Ranunculaceae, rogozŭ și alte plante din familia juncineelorŭ. Acum însĕ deodată cu drenarea terenului a începutŭ lupta pentru esistență între plantele aquatice și între familia gramineelorŭ; rogózele și plantele de mlaștină disparŭ treptatŭ, și ierburile dulcĭ ca: trifoiulŭ albŭ și corcitŭ pĕtrundŭ din ce în ce mai departe de le ocupă loculŭ. O parte din mlaștină e sĕmĕnată și încrescută cu diferite ierburĭ ca: festuca ovina, lolium perene, dactilis glomerata; ér alte table, carĭ erau drenate de mai nainte ca cele cu ierburĭ, suntŭ sĕmĕnate cu sĕcară, lucernă și trifoiu, pe care l'a atăcatŭ planta parasită, numită cuscuta europea (tortŭ séu mĕtasă). Intr'unŭ locŭ era spartă din nou acéstă mlaștină cu plugulŭ Vidács, fiindŭ trasŭ de patru boi; cu plugulŭ lui Sack nu se póte, deórece totŭ se cufundă; și după arătură s'a grăpatŭ de repețite orĭ, ca sĕ se sfărîme rădĕcinile cele puternice ale plantelorŭ aquatice. Loculŭ astfelŭ pregătitŭ se sémĕnă: I cu meiu séu altă plantă de nutrețŭ; II-a cu plante de sapă, ca sĕ se mĕrunțéscă și în urmă îi dă ovĕsŭ cu trifoiu:

Dela acéstă arătură spre nordŭ este unŭ grajdŭ nou de lemnŭ pentru junincele de bivolĭ, carĭ păsceau în jurulŭ acestui grajdŭ; de aci ceva mai spre nordŭ se află Oltulŭ. Acestŭ rîu are pe malulŭ stângŭ 73 de întăriturĭ numai în comitatulŭ Făgărașului și dintre ele 42 pe moșia Șercăii, o întăritură costă 200 fl., suntŭ făcute din gardurĭ puternice și umplute cu pământŭ. Rolulŭ întăriturilorŭ e, ca sĕ reguleze alvia rîului și sĕ feréscă moșia de ruperĭ și măcinarea rîpei. Pământulŭ domeniului dela Șercaia se cultivă după 4 rotațiunĭ.

a)
1. ogorŭ
2. sĕcară
3. plante prășitóre
4. ovĕsŭ.

b)
1. plante de sapă
2. cereale de primăvéră cu trifoiu
3. trifoiu
4. cereale de tómnă
5. plante de sapă
6. ovĕsŭ cu trifoiu
7. trifoiu
8. cereale de tómnă.

c)
1. îndoiturĭ
2. cereale de tómnă
3. plante de sapă
4. îndoiturĭ cu trifoiu
5. trifoiu
6. trifoiu
7. cereale de témnă
8. cucuruzŭ de nutrețŭ
9. cereale de tómnă
10. ovĕsŭ.

d) Rotațiunea liberă actualmente
1. plante de sapă
2. ovĕsŭ cu iérbă
3. iérbă de cósă
4. ierburĭ
5. ierburĭ
6. cereale de tómnă.

Trifoiulŭ ține 2—3 anĭ, după elŭ urméză sĕcară séu grâu de tómnă. Unŭ jugĕrŭ de livedĭ cositŭ și uscatŭ costă în acordŭ 2.5 fl.—3 fl. Cositulŭ de ovĕsŭ 3—4 fl, trebue și uscatŭ când e oborîtŭ de vêntŭ și plouatŭ; unŭ jugĕrŭ de sfecle săpatŭ de douĕ-orĭ și rĕscolitŭ costă 16—26 fl.

Cantitatea de producte recoltate de pe unŭ jugĕrŭ e următórea:

1. grâu 7 căntare metrice à 100 kgr.
2. sĕcară 8 „ „
3. ovĕsŭ 9 „ „
4. ordŭ 5 cănt. metrice
5. cucuruzŭ 15 cănt. metrice
6. sfecle 250 cănt. metrice.

Curtea séu ferma e aședată pe unŭ locŭ ridicatŭ, în ea se află: casele administratorului și ale argațilorŭ, 2 grajdurĭ, unulŭ pentru bivolițe și altulŭ pentru boii de jugŭ. In podulŭ grajdurilorŭ erau magaziile de cereale; în fața grajdurilorŭ era unŭ atelierŭ de rotăriă, 2 șopróne, din carĭ unulŭ pentru conservarea nutrețului și celalaltŭ pentru ținerea instrumentelorŭ agricole, carĭ suntŭ: 4 mașinĭ de sĕmĕnatŭ, 4 grape, 5 tăfăluge, din carĭ unulŭ era sistemŭ Kroschil, 2 de ferŭ și 2 de lemnŭ. Ca instrumente, arătorii întrebuințéză plugurĭ sistemŭ Sack, sistemŭ Vidács și polibrăzdare; mai erau 2 mașinĭ de tăiatŭ nutrețŭ și una de urnitŭ. Coșarele de cucuruzŭ erau făcute din lațĭ dupli, pușĭ perpendicularŭ unulŭ pe altulŭ; acéstă dispositiune e fórte bună în contra stricăciunii ciórelorŭ, însĕ în ceea ce privesce ventilația nu credŭ sĕ fiă tocmai potrivită și cu deosebire pentru porumbulŭ neajunsŭ la maturitate.

Inventariulŭ vitelorŭ. Vite de jugŭ suntŭ 40, din carĭ 30 suntŭ boi și 10 suntŭ bivolĭ; mai erau 6 cai și 8 boi bĕtrânĭ pentru îngrășatŭ. Totŭ aicĭ se află și o lăptĕriă de 54 bivolițe. La înființarea lăptĕriei bivolițele erau slabe și micĭ; atuncĭ căntăriau 400 kgr. una, acum 600—800 kgr.; la începutŭ o bivoliță da pe anŭ 1000—1200 litre de lapte, acum dă pe anŭ 1600—1800 litre. Aci se vede, de ce perfecționare și ameliorare este capabilŭ bivolulŭ nostru, și ce póte face din elŭ ținerea și hrănirea rațională a lui! Ce bine, când arŭ face acésta și țĕranii noștri!!. O parte din lapte se vinde próspĕtŭ, după ce s'a rĕcoritŭ artificialŭ cu ajutorulŭ unui refrigerentŭ; litra de lapte costă 8 cr., ér o parte îlŭ facŭ untŭ.

Simbria unui argatŭ pe anŭ este: 60 fl., 300 kgr. cucuruzŭ, 700 kgr. sĕcară, 30 kgr. grâu, o jumĕtate de jugĕrŭ cucuruzŭ sĕmĕnatŭ; stăpânulŭ numai câtŭ îlŭ ară, celelalte lucrărĭ și sĕmênța este a argatului; apoi câte unŭ porcŭ, 40 kgr. sare și 50 kgr. brânză; când e dusŭ departe cu carulŭ la vre-unŭ orașŭ séu airea, argatulŭ mai are și o diurnă de 30 cr. pe fiăcare di, la copii au pro-

fesorŭ ambulantŭ; numĕrulŭ argaţilorŭ e 32, toţĭ de naţionalitate maghiară. In trécĕtŭ spre Făgăraşŭ amŭ vĕḑutŭ cea-laltă parte din mlaştină, aparţinĕtóre comunei Mândra, totŭ în acea stare primitivă dela începutŭ, din care fênulŭ nu'lŭ potŭ scóte decâtŭ numai iérna pe sănii, când a îngheţatŭ mlaştina. Ca şi când n'ar avé comuna braţe destule, ca sĕ facă câteva şanţurĭ deschise şi sĕ dea apei drumulŭ în Oltŭ!

La Făgăraşŭ: Amŭ visitatŭ domeniulŭ statului; elŭ are o întindere de 1272 jugĕre şi e compusŭ din trei corpurĭ de moşiă. Unulŭ în lunca Oltului, alŭ II-lea între Racoviţe şi alŭ III-lea la Becleanŭ. Domeniulŭ este cultivatŭ cu diferite plante după întinderea următóre: 93 jugĕre cu grâu, 159 cu sĕcară, 64 cu orḑŭ, 207 cu ovĕsŭ, 16 cu tutunŭ, 135 cu borcégŭ (măzĕriche cu ovĕsŭ), 42 de jugĕre cu sfecle, 201 cu trifoiu roşu, 217 fênaţŭ, 30 ogorŭ, 18 grădinĭ şi arii etc.

Corpulŭ domeniului din lunca Oltului e drenatŭ cu şanţurĭ deschise: Şanţurile colectorii au o adâncime de 2. m., lăţime la fundŭ de 1.5 m. şi 3 m. la gură, tóte se varsă în Oltŭ la satulŭ Galaţĭ. Am vĕḑutŭ tabla nr. 7; era cultivată cu sfecle, în tabla nr. 6. era grâu de tómnă. In tabla nr. 5 era borcégŭ în proporţiă de 30% măzĕriche şi 70% ovĕsŭ; într'o tablă era trifoiu.

Ferma corpului de moşiă e la marginea Făgăraşului. Aicĭ se află locuinţa domnului directorŭ alŭ domenielorŭ statului din comitatulŭ Făgăraşului, ale administratorului, ale agenţilorŭ secundarĭ şi ale argaţilorŭ.

Magazii mai însemnate pentru ţinerea maşinilorŭ suntŭ 3. Intr'una era o maşină de trieratŭ cu o putere de 12 cai, dela fabrica căilorŭ ferate din Buda-Pesta; mai era o maşină de uruitŭ, aşa numită Gigantele micŭ; costă 120 fl. In cea de a II-a era o maşină de trieratŭ, sistemŭ Kleiton cu o forţă de 10 cai, lângă acéstă magaziă se află unŭ atelierŭ de mecanică şi altulŭ de rotăriă. In magazia a III-a erau instrumentele agricole. Sub unŭ şopronŭ se află unŭ mânejŭ mênatŭ de unŭ calŭ, care transmite forţa în trei părţĭ: la maşina de tăiatŭ nutreţŭ, la cea de tăiatŭ sfecle şi la cea de uruitŭ. Grajdurĭ suntŭ 3, unulŭ pentru vacĭ, altulŭ pentru boi şi alŭ treilea pentru bivoliţe, tóte clădirĭ masive şi solide.

Amŭ vĕḑutŭ 2 silozurĭ marĭ pentru muratulŭ sfeclelorŭ. Celŭ mai mare avea unŭ volumŭ de 500 m. cubicĭ, era săpatŭ în pămêntŭ, avêndŭ păreţii de piétră şi pavagiulŭ de betonŭ. Sfeclele se aşeḑă spre înăcrire în silozŭ în modulŭ următorŭ: Pe fundŭ se pune unŭ stratŭ de plêvă, peste plêvă unŭ stratŭ de sfecle tăiate cu maşina, apoi ér unŭ stratŭ de plêvă etc., până se umple; la partea superióră se pune totdéuna unŭ stratŭ de plêvă, peste ea unŭ rêndŭ de scândurĭ şi peste ele se punŭ 3 rêndurĭ de cărămidă, ca sĕ se preseze bine. Stratulŭ de sfecle are aceeaşĭ grosime ca celŭ de plêvă, adecă de 15—20 cm. Construcţia silozului alŭ doilea era ca şi a celui precedentŭ, însĕ avea unŭ volumŭ numai de 200 m. cub. Ambele silozurĭ erau sub acoperişŭ de scândurĭ. Erau şi alte silozurĭ mai micĭ şi mai simple, pentru muratulŭ cucuruzului de cósă; dimensiunea lorŭ era: 1.20m. adâncimea 1.60 lăţimea şi 5—6 lungimea. Atâtŭ sfeclele, câtŭ şi cucuruzulŭ în timpulŭ aşeḑării în silozŭ, trebuescŭ bătute şi îndesate bine, ca sĕ nu între aerulŭ. Prin murare séu înăcrire nutreţurile verḑĭ, cucuruzulŭ şi sfeclele, trifoiulŭ etc., întocmai ca şi varḑa acră, se conservă fórte bine mai mulţĭ ani şi'şĭ conservă tóte subst. alimentare, şi le mâncă cu mare poftă orĭ ce felŭ de vite. In fermă s'a instalatŭ o lăptăriă de 56 vacĭ de rassă Mölthal; suntŭ marĭ, fórte grase şi frumóse; se nutrescŭ în continuu numai în grajdŭ. Unŭ viţelŭ suge la vacă 3 lunĭ, avêndŭ pe ḑi $8\frac{1}{2}$ kgr. de lapte. Greutatea unui viţelŭ după fĕtare este 35 kgr. O vacă dă pe anŭ până la 2000 litre de lapte. Vacile se mulgŭ de 2 orĭ pe ḑi: la 5 óre a. m. şi la 5 óre p. m., totŭ la 15 vacĭ este unŭ servitorŭ, care le îngrijesce şi le şi mulge.

Din lapte se face untŭ, brânză şi urdă. 1 kgr. de brânză costă 30 cr. şi de urdă 20 cr. O parte din lapte se vinde próspĕtŭ; o litră de lapte de vacă costă véra 6 cr., érna 7 crucerĭ. Loculŭ acestei lăptĕrii nu e tocmai potrivitŭ, din causă că nu e în apropiere de vre-o piaţă însemnată, care sĕ'i uşureze vênḑarea productelorŭ sale, căcĭ Făgăraşulŭ e micŭ.

Pentru reproducţiune erau 9 taurĭ marĭ, graşĭ şi frumoşĭ de rassă Mölthal, şi 3 de Câmpiă; aceştĭ din urmă suntŭ cumpĕraţĭ şi aduşĭ dela Turda pentru comune. Era şi unŭ taurŭ cumpĕratŭ din Klagenfurt cu 250 fl. v. a. elŭ e adusŭ, ca sĕ reîmprospeteze sângele rassei, deórece prin împărecherĭ continue cu indiviḑĭ de aceeaşĭ familiă s'ar ocmite „incentŭ" şi vitele arŭ puté sĕ capete vre-unŭ morbŭ transmisŭ prin hereditate aşa, ca în timpŭ de câteva ḑile sĕ móră tóte. Tauri din rassa Mölthal (din Tirol) nu se prea potŭ desface în Transilvania, deórece ei nu potŭ prăsi boi bunĭ de jugŭ ca cei de Câmpiă. In locŭ de vacĭ s'arŭ puté ţiné bivoliţe, fiindcă acestea dau unŭ lapte cu multŭ mai bunŭ ca vacile, şi totŭ-odată cerŭ o îngrijire mai puţinŭ costisitóre.

Intr'unŭ altŭ grajdŭ erau puşĭ la îngrăşare 22 de boi, de câte 5 anĭ, şi 12 boi bĕtrânĭ. Când s'a pusŭ la îngrăşare unŭ bou de 5 anĭ cântăria 570 kgr. şi acum 719 kgr. Ei primiau pe ḑi în timpulŭ ernei 2 kgr. uruială, 10 kgr. fênŭ, 2 kgr. paie şi 4 kgr. sfecle.

Vitele destinate pentru reproducţiune suntŭ numerisate pe urechĭ. Viţelele pórtă n-rulŭ pe ureche până la I-a fĕtare, de aicĭ încolo pórtă numĕrulŭ pe córne, ér taurii 'şĭ păstréză numĕrulŭ în tótă viéţa numai pe urechĭ; insigniile numerice suntŭ uşorŭ de ţinutŭ în minte: O tăiătură pe partea de susŭ a urechei drepte este egalŭ cu 30, pe marginea inferióră = 10. O tăiătură pe marginea superióră a urechei stânge = 3, ér pe partea inferióră = 1. Astfelŭ putemŭ afla numĕrulŭ fiă-cărei vite, care pórtă numĕrulŭ pe urechĭ. Spre esemplu, suntŭ două tăiăturĭ pe partea superióră a urechei drepte = 60 şi una din josŭ la aceeaşĭ ureche = 10 două tăiăturĭ în marginea superióră a urechei stânge = 6 şi una din josŭ = 1. Prin urmare numĕrulŭ acestei vite este 77. La tóte trei corpurile de moşii amintite mai susŭ suntŭ 80 boi de jugŭ rassă de Câmpiă, suntŭ fórte marĭ, putemicĭ şi frumoşĭ: ér n-rulŭ cailorŭ e 24.

Platformele de gunoiu nu erau aprópe de grajdurĭ, ci la o distanţă de vre-o 300 paşĭ; până acolo duciau gunoiulŭ cu unŭ cărucŭ pe şinĭ de ferŭ. Lângă platformă se află unŭ reservoriu cu urină şi în elŭ o pumpă pentru stropirea gunoiului, totŭ la două ḑile odată se punŭ pe fiă-care platformă câte 40 kgr. de ghips pentru ficsarea amoniacului, ce s'ar desvolta din gunoiu.

Numĕrulŭ argaţilorŭ e 34; simbria lorŭ e ca şi a celorŭ dela Şĕrcaia.

(Va urma.)

Tipurĭ din viéţa animalelorŭ.

Pentru poporŭ şi tinerime de Dr. Carol *Rothe*.

Traducere liberă.

Animalele vertebrate.

Mamiferele.

(Urmare.)

Credinciosŭ până la mórte.

Eu am unŭ prietinŭ în Tirolŭ, în ţĕra cea cu munţii şi pădurile frumóse! Elŭ este forestierŭ districtualŭ şi ca forestierŭ, de sine se înţelege, şi unŭ prie tinŭ mare alŭ câinilorŭ şi observatorŭ atentŭ alŭ tuturorŭ însuşirilorŭ lorŭ şi a trăsurilorŭ lorŭ celorŭ vióie. Odată i-a datŭ căţéua sa Diana — o căţea bună de vênatŭ de-o frumseţe rară — o probă fórte mişcătóre de datorinţă şi ascultare aşa, încâtŭ acéstă probă ar puté servi şi unorŭ ómenĭ de esemplu. Dér sĕ lasŭ sĕ istoriséscă prietinulŭ, aşa precum elŭ insuşĭ mi-a împărtăşitŭ acea întêmplare:

„Era în 9 Decemvre, când noi neamŭ întorsŭ dela o vênătóre bogată şi eu, îndată ce am ajunsŭ acasă, eramŭ ocupatŭ în pivniţă (celarŭ) cu aşeḑarea sĕlbătăciunilorŭ vênate. Când mĕ uitai mai târḑiu după cânĭ, Diana lipsia dintre ei. Eu însĕ n'am datŭ nicĭ o însemnătate acestei împrejurărĭ, încredinţându-mĕ în ascultarea şi înţelepciunea animalului meu. Când însĕ nu s'a datŭ până séra de nicĭ o urmă a Dianei, într'adevĕrŭ nu sciamŭ, ce sĕ cugetŭ despre acéstă neplăcută împrejurare, pentru-că eu eramŭ prea deplinŭ încredinţatŭ, că Diana scia întotdéuna, mai bine póte ca mulţĭ ómenĭ, care-i este datorinţa ei. Casa, în care locuiamŭ, am căutat'o cu de-amĕruntulŭ de mai multe orĭ, însĕ fără resultatulŭ doritŭ. Din ómenii mei, pe care i-am întrebatŭ despre câne, afară de unulŭ, nu scia sĕ-mĭ spună nimenĭ ceva sigurŭ. Acest unulŭ mĕ încredinţă cu totŭ deadinsulŭ, că elŭ a vĕḑutŭ pe Diana întrândŭ în curte cu ceilalţĭ cânĭ, după aceea, fiind ocupatŭ cu plata gonacilorŭ şi cu descărcarea vênatului, elŭ n'a mai vĕḑutŭ pe Diana. După acestea eu însumĭ m'am dusŭ în pădure, am căutat'o vre-o câteva óre pe acolo, pe unde am fostŭ la vênatŭ, dér fără resultatŭ îmbucurătorŭ. In ḑiua următóre am promisŭ aceluia, care'mĭ va aduce pe Diana, o plată de 40 florinĭ. Acéstă sumă a stêrnitŭ pe jumĕtate satulŭ de s'a dusŭ de a căutatŭ prin pădure după câne.

„S'a făcutŭ séră, m'am dusŭ sĕ mĕ culcŭ, dér n'am putut adormi; de abia s'a făcutŭ ḑiuă şi numai decâtŭ m'am dusŭ de am căutatŭ prin pădure érăşĭ după Diana, dér înzadar. Ca sĕ-ţĭ spunŭ mai pe scurtŭ, au fostŭ trecutŭ patru ḑile şi patru nopţĭ, fără ca cineva sĕ fi datŭ de urma Dianei. De totŭ întristatŭ pentru acéstă perdere am plecatŭ, în a cincia ḑi după perderea Dianei, însoţitŭ de doi ómenĭ la vênatŭ. Noi de abia am fostŭ începutŭ sĕ vênămŭ, şi étă că timpulŭ se schimbă şi unŭ vêntŭ puternicŭ însoţitŭ de zăpadă ne-a silitŭ sĕ ne întórcemŭ acasă, părêndu-mĭ mie chiar bine, căcĭ şi aşa numai cu inima de jumĕtate am fostŭ plecatŭ la vênatŭ.

„Ajunsŭ acasă, am dusŭ numai decâtŭ în pivniţă iepurele vênatŭ. Deschiḑêndŭ uşa cea tare, spăriatŭ vĕḑui, spre cea mai mare a mea durere, pe Diana mórtă pe treptele cele mai de deasupra. Ea zăcea slăbită în corpŭ, cu labele de dinainte sângerate, ale cărorŭ urme de unghii se puteau prea bine cunósce în lemnulŭ de stejarŭ alŭ uşei. Animalulŭ celŭ credinciosŭ a fostŭ muritŭ de fóme în mijloculŭ unui vênatŭ bogatŭ de paserĭ, iepurĭ şi cerbĭ. Credinciósă, ca totdéuna, mai bine a muritŭ de fóme, decâtŭ sĕ se întindă la bunulŭ domnului sĕu. — Atuncĭ am plânsŭ ca unŭ copilŭ"!

Gluma unui câne.

O întêmplare de totŭ ciudată am vĕḑutŭ în călĕtoria mea prin Franconia. Eu şedeamŭ într'o ospĕtăriă din oraşulŭ Königsberg, avêndŭ dinaintea mea unŭ păharŭ de bere; afară de unŭ câne mare, ce durmia de améḑĭ, nu mai era nimenĭ în odaiă. Deodată însĕ veni şi o a treia fiinţă în odaiă, anume unŭ graurŭ micuţŭ, care, sărindŭ pe câne, numai decâtŭ a începutŭ a vêna de bună sémă purecĭ, căcĭ prea adeseorĭ s'au observatŭ cete întregĭ de graurĭ, lăsându-se pe oi, pe porcĭ, ca sĕ le mântuéscă de unŭ felŭ de animale, de care suntŭ plinĭ chiar şi ómenĭ necurăţiţĭ, maimuţe, sburătórele şi porcii. Firesce că acéstă faptă a iubirei deaprópelui nu este fără folosŭ propriu, căcĭ, dreptŭ spunêndŭ, mai multŭ se are în vedere gustarea, decâtŭ binefacerea. Cânele mai multŭ timpŭ n'a datŭ nicĭ unŭ semnŭ de nemulţămire, când însĕ vênătorulŭ de purecĭ a ciocănitŭ de vre-o câteva orĭ prea tare în capulŭ cânelui, acesta îşĭ ridică capulŭ şi se uită la graurŭ cu o căutătură mâniósă, ér când ciocănitulŭ în capŭ s'a începutŭ din nou, cânele s'a aruncatŭ odată, şi câtŭ baţĭ în pălmĭ, sĕrmana pasere se pomenesce în gura cânelui. Eu m'am miratŭ fórte multŭ, vĕḑêndŭ că cânele îşĭ şi aşeḑă linişititŭ capulŭ la o parte spre a dormi mai departe. Am devenitŭ fórte nelinişitŭ şi mĕ întrebamŭ, că óre cânele sĕ fi înghiţitŭ graurele cu pene cu totŭ? După vre-o câteva minute însĕ numai ce vĕdŭ, că cânele îşĭ ridică capulŭ în susŭ şi cu o căutătură voiósă spre mine deschise gura, mai asemenea fumătorilorŭ, când slobodŭ din gură inelele de fumŭ de tutunŭ — şi suflă afară pasĕrea, care numai decâtŭ a sburatŭ din gura lui întrégă şi sănĕtósă. După ce s'a rotitŭ de vre-o câte-va orĭ în sborŭ, s'a aşeḑatŭ din nou pe câne; începêndŭ érăşĭ a vêna la purecĭ. Ospĕtarulŭ îmĭ spuse mai târḑiu, că acestŭ felŭ de jucăriă s'ar fi întêmplatŭ mai de multe orĭ şi pentru aceea noi, după multele încercărĭ de până acum, trebuie sĕ credemŭ, că animalele au şi glume.

Prepelicarulŭ la prinderea ariciului.

Eu aveamŭ odinióră unŭ prepelicarŭ micŭ, frumosŭ, de felulŭ celorŭ cu pĕrulŭ lungŭ, care se deosebia prin înţelepciunea sa de cătră toţĭ cânii de némulŭ sĕu. — Trouvé — căcĭ aşa se chiăma cânele — nicĭ-odată nu se putea răbda, ca sĕ nu omóre pe ariciulŭ ce'lŭ întâlnia. Intr'o ḑi m'a însoţitŭ, ca totdéuna, în mersulŭ meu cătră scaldă şi, eşindŭ din pădurea prin care mergeamŭ cătră ţĕrmurulŭ mării, deodată zăriiu unŭ ariciu, care la primulŭ atacŭ din partea cânelui s'a adunatŭ la olaltă ca unŭ globŭ. Dupăce vĕḑu, că zădarnice'i suntŭ tóte încercările de a puté muşca pe ariciu, începŭ cu piciórele dinainte sĕ adune frunḑişŭ uscatŭ pe inimiculŭ sĕu. Adunândŭ frunḑişŭ îndestulŭ pe ariciu, şi uitându-se cu bucuriă la mine, a luatŭ frunḑişulŭ în braţe, în mijloculŭ căruia se afla ariciulŭ, şi'lŭ trânti apoi în apă. De sine se înţelege, că ariciulŭ a datŭ cu notulŭ, ca sĕ ajungă érăşĭ la uscatŭ, însĕ de abia 'şĭ ridică ariciulŭ capulŭ sĕu micuţŭ din apă, şi Trouvé l'a şi prinsŭ pe ariciu de capŭ şi l'a omorîtŭ, îlŭ aduse apoi la ţĕrmure şi mi-lŭ aşeḑă la piciórele mele.

Cânele 'şĭ caută unŭ locŭ călduţŭ.

Eu m'am minunatŭ odată de unŭ prepeliţarŭ fórte frumosŭ, despre care istorisesce domnulŭ sĕu următórea trăsură. de o pricepere mai omenéscă: Acestŭ câne avea fórte mare plăcere sĕ se aşeḑe josŭ pe podelele din casă, unde lucia sórele. Aflându-mĕ odată singurŭ în casă, spre mai marea mea mirare, audŭ mişcându-se unŭ scaunŭ. Uitându-mĕ cătră loculŭ de unde venia sunetulŭ, ce vĕdŭ? Raḑele sórelui, ce străbăteau prin ferêstră, cădeau josŭ chiar sub scaunŭ. Lângă scaunŭ sta prepeliţarulŭ şi împingea încetŭ scaunulŭ cu spatele, până-ce întregŭ loculŭ, unde lucia sórele, a devenitŭ golŭ; dup'acesa se aşeḑă în tignă pe loculŭ celŭ călduţŭ.

Starea sĕmĕnăturilorŭ.

Pe timpulŭ de la 23—29 Iulie se publică următórele date:

Timpulŭ pe ḑilele numite a fostŭ fórte schimbăciosŭ. La ordinea ḑilei au fostŭ furtunĭ, ghiéţă şi rupturĭ de norĭ. Paguba causată pretutindenea în ţéră este fórte însemnată, suferindŭ nu numai sĕmĕnăturile nesecerate, ci şi snopii aşeḑaţĭ în clăi. Cu deosebire s'au stricatŭ pómele, viile şi plantele cu căpĕţînă, mai multŭ însĕ cucuruzele.

S'a mai seceratŭ pe unele locurĭ. Resultatulŭ corĕspunde recoltei, ce se prevedea de mai nainte.

Grâulŭ, preste totŭ, are calitate mai rea ca celŭ din anii trecuţĭ; atâtŭ canti-

tativŭ, câtŭ și calitativŭ a datŭ recoltă slabă.

Secara de asemenea.

Ordulŭ, în deobște, a fostŭ slabŭ; pe unele locurĭ n'a eșitŭ nicĭ sĕmênța. Calitativŭ încă e slabŭ; va corĕspunde mai multŭ pentru îngrășatŭ.

Ovĕsulŭ pe unele locurĭ s'a seceratŭ totŭ. Resultatulŭ cantitativŭ este slabŭ și de mijlocŭ. Calitativŭ se deosebesce, pe unele locurĭ este bunișorŭ, apoi de mijlocŭ și slabŭ.

Cucuruzulŭ a suferitŭ tare de secetă și căldurĭ. In urma ploilorŭ din urmă se crede, că se va desvolta mai bine. Viforele din sĕptĕmâna din urmă au stricatŭ multŭ.

Păstăiósele și celelalte legume dau o recoltă îndestulitóre, pe unele locurĭ au suferitŭ și ele de secetă. *Cartofii* variéză după ținuturĭ.

Tubaculŭ nu corĕspunde așteptărilorŭ. *Napii* înaintéză încetŭ. Póme în tótă țéra suntŭ puține.

Dela Blașiu ni-se scrie cu data 31 Iulie n. c., că prin acele părțĭ cucuruzulŭ, care altmintrelea este frumosŭ, a suferitŭ încâtva din causa secetei, ér pómele au începutŭ sĕ cadă. De prin 25 Iulie timpulŭ este vêntosŭ și rece, de va ține multŭ așa, e temere că strugurii vorŭ fi împedecațĭ în desvoltarea lorŭ.

Higienă.

Povețe.

Contra durerei de dințĭ. Ferbe puțină vinŭ albŭ într'unŭ paharŭ, fă o pâlniă (tolcerŭ) de hârtiă și o pune désupra paharului. Aburii eșițĭ prin pâlniă conduʼi în gură, asupra dintelui sĕu a măselei ce te dóre, durerea îțĭ va înceta. Décă acésta nu folosesce, mai încércă odată acéstă lécŭ, dér în loculŭ vinului pune în paharŭ apă amestecată cu puțină pétră acră (cam unŭ deca) și durerea va trebui sĕ înceteze.

Pentru ochĭ. Inainte de culcare spălați-vĕ ochii cu levendulă (levantă) și spirtŭ de rosmarinŭ, carĭ se potŭ căpĕta în ori-ce farmaciă. Chiar și cei mai slabĭ ochĭ se vorŭ întări, și nicĭ ochii tarĭ nu suferŭ nimicŭ. Puteți sĕ-i spălațĭ și diminéța, dér atuncĭ nu este ertatŭ a eșĭ din casă afară o jumĕte de óră.

Contra asudărei piciórelorŭ. Nespălarea piciórelorŭ, obiele necurate și încălțămintea slabă pricinuescŭ asudarea piciórelorŭ, care în cele din urmă se preface într'o bólă pe câtŭ de urîtă și stricăciósă pentru sănĕtate, pe atâtŭ de greu de vindecatŭ. A-țĭ spăla piciórele în fiă-care ḑi odată orĭ și de mai multe orĭ și a-țĭ lua obiele curate în fiă-care ḑi, — acésta este neîncungiuratŭ de lipsă pentru a te putĕ vindeca, anume: după ce țĭ-ai spălatŭ piciórele cu apă rece, orĭ caldă, și după ce le-ai ștersŭ bine, unge-le cu puținŭ spirtŭ tare, în casŭ de lipsă și numai cu vinarsŭ, mai bunŭ este însĕ spirtulŭ dela farmacia numitŭ Franzbrantwein. Nu înceta de a face acésta în fiă-care ḑi, celŭ puținŭ odată, décă se póte însĕ și de 2, de 3 orĭ pe ḑi. In 10—14 ḑile, décă vei face astfeliu, asudatulŭ va înceta, piciórele îțĭ vorŭ fi pururea uscate și te vei simțĭ mai bine și mai ușorŭ.

Altŭ lécŭ contra asudatului de picióre ilŭ recomandă „M. H.“, asigurândŭ, că 10—15 ḑile suntŭ de ajunsŭ pentru a scăpa de acéstă bólă, fiă ea chiar și de anĭ de ḑile. Anume: mai ântâi se spală piciórele cu ḑémă de frunḑe de nucŭ ferte, apoi se ungŭ de 2 orĭ pe ḑi cu unŭ feliu de unsóre ce se póte căpĕta dela farmacia pe lângă următorulŭ receptŭ: Rp. Glycerin 10·0. Ferr. sesquicholr. s. 30·0, ol. Bergamott gutt. XX. DS.

Din traista cu minciunile.

Șépte peste olaltă.

Unŭ Românŭ se întêlni cu o cétă de Sașĭ, carĭ fuseseră gonițĭ dela jocŭ din satŭ.

„Da ce e, jupâne Hónț, vĕ bătură Româniĭ? se adresă Românulŭ către celŭ mai în vêrstă dintre Sașĭ.

— Hei, crede io, moi Iuhon, cum nu bate la noi, chind ei fostŭ dói Românĭ la olaltă și noi șepte Sașĭ peste olaltă.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Ḑiaristica.

Ḑiarele din lume. In tótă lumea aparŭ 35,000 de ḑiare. Din acestea în Europa: 20,000; — 5500 de ḑiare în Germania; 4092 în Francia; 4000 în Englitera. Apoi vinŭ după numĕrŭ, Italia, Austria, Spania, Rusia, România, Elveția, Belgia, Olanda, Grecia, etc; 3000 de ḑiare aparŭ în Asia; 209 în Africa; 700 în Australia. Restulŭ apare în America de Nordŭ și de Sudŭ.

Vĕrsta ḑiarelorŭ din Germania. Din numĕrulŭ de 5500 de ḑiare, carĭ aparŭ în Germania, 98 au începutŭ esistența lorŭ înaintea secolului nostru. Așa d. e. *„Frankfurter Zeitung“* șĭ-a împlinitŭ anulŭ alŭ 261; *„Magdeburger-Zeitung“* 253; *„Leipziger Zeitung“* a întratŭ în anulŭ 221 alŭ esistenței sale; *„Lenaische Zeitung“* — 207; *„Augsburger Postzeitung“* — 190; *„Gothaische Zeitung“* — 159; *„Vossische Zeitung“* — 159; *„Berliner Intelligenzblatt“* — 129; *„Kölnische Zeitung“* — 84; Preste 200 de ḑiare germane au deja 80—50 de anĭ de esistență; 1127 au întratŭ în alŭ 35-lea anŭ; 1552 au împlinitŭ ḑece anĭ de când esistă; éră restulŭ celorlalte ḑiare suntŭ înființate de curêndŭ.

Popórele, în mijloculŭ cărora prosperéză și înflorescŭ ḑiarele sĕu pressa, dau dovadă de minte cóptă, de minte practică. Ḑiarele lorŭ suntŭ o putere pentru avêntulŭ lorŭ pe tóte terêmurile vieții lorŭ. Ḑiarele le punŭ în mână mijlócele necesare pentru d'a-'șĭ putĕ crea o esistență bună materială și spirituală. Numĕrulŭ și vechimea ḑiarelorŭ unei națiunĭ suntŭ barometrulŭ neînșelătorŭ alŭ puterei și trăiniciei ei. Cu câtŭ pressa la unŭ poporŭ va fi mai rĕspândită, cu câtŭ ḑiarele lui vorŭ fi mai tare cetite, cu atâtŭ fiiĭ acelui poporŭ se vorŭ pĕtrunde mai repede și mai cu temeiu de ideile civilisatórice, carĭ rĕmânŭ neaccesibile fiilorŭ popórelorŭ, la care pressa a rĕmasŭ nedesvoltată. — *P.*

*

Norocululŭ unui curățitorŭ de ghete.

Sĕ mai ḑică cineva, că în New-York nu'șĭ póte găsi cineva norocululŭ, când acolo și unŭ curățitorŭ de ghete [încălțăminte] șĭ-a făcutŭ o avere însemnată și s'a însuratŭ de curênd făcêndŭ o „bună partiă“! Sâmbăta trecută, série unŭ ḑiarŭ americanŭ, s'a cununatŭ Antonio Aste, Italianŭ de origine, cunoscutŭ între industriașĭ sub numele „Tony“. Tony este cunoscutulŭ curățitorŭ de ghete [cipicĭ, papucĭ] dela bursa de producte, care șĭ-a adunatŭ avere prin văcsuirea ghetelorŭ. Intreprinḑĕtorulŭ fiu alŭ Iaiiei, care astăḑĭ este de 25 anĭ, are două case, are depunerĭ la bancă, elŭ are monopolulŭ de văcsuirea ghetelorŭ la bursa de producte, ceea-ce trebuie sĕ-i aducă fórte mulțĭ banĭ, deórece are angajațĭ o mulțime de curățitorĭ de încălțăminte.

*

Hoții în Serbia.

Hoțiile, ce se comitŭ ḑiua în améḑa mare în Serbia, a băgat grózā în popor, ba e speriată și pe locuitorii din țĕrile vecine. „Stara Srbja“ spune, că numĕrulŭ hoțilorŭ mai remarcabilĭ este 127 și au devenitŭ atât de îndrăsnețĭ, încâtŭ ei stau chiar în apropierea Belgradului. In nóptea de 22 spre 23 Iulie ei au călcatŭ casa d-lui Protici, fostŭ representantŭ alŭ Serbiei la Petersburgŭ, și au votitŭ sĕ sugrume pe băiatulŭ acestuia. O rudă a băiatului sări în ajutorŭ, dér hoții ilŭ răniră gravŭ cu iataganele lorŭ. S'au scimbatŭ între hoțĭ și cei din casă 21 focurĭ și ei numai atuncĭ au fugitŭ, când au auḑitŭ că se apropiă jandarmii. In Șabaț hoții au călcatŭ casa comerciantului Ioanovicĭ și după ce au luatŭ totulŭ, i-a datŭ focŭ. Totŭ la 23 Iulie hoții au intratŭ în comuna Koprivnița. S'a datŭ o adevĕrată luptă între locuitorĭ și hoțĭ. Și cu tóte că venise în ajutorulŭ locuitorilorŭ și căpitanulŭ districtului cu patru-ḑecĭ de soldațĭ, nu s'a pututŭ pune mâna nicĭ pe unŭ hoțŭ. Din Negotinŭ și Valjemo d'asemenĭ vinŭ scirĭ îngrozitóre despre cele ce comitŭ acești hoțĭ.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Iulie are 31 ḑile. Cuptorŭ.

1889 Ḑilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	23 Muc. Trofimŭ	4 Dominicŭ	4. 37	7. 23
Lunĭ	24 Mucenița Cristina	5 Mar. Schnee	4. 38	7. 22
Marțĭ	25 † Adorm. S. Anei	6 Sc. la fața	4. 40	7. 20
Mercurĭ	26 S. Muc. Ermolae	7 Caetanŭ	4. 41	7. 19
Joi	27 † M. M. Panteleimon.	8 Chiriacŭ	4. 43	7. 17
Vinerĭ	28 AA. Proh. și Nicanor	9 Romanus	4. 45	7. 15
Sâmb.	29. Muc. Calinicŭ	10 Laurenție	4. 46	7. 14

Têrgurile din Ardelŭ și Ungaria propriă.

Dela 1—16 Augustŭ. 1. Avrigŭ. 2. Șomcuta-mare, Vălcele [Elöpatak]. 3. Deregneu, Sân-Paulŭ. [Bañlogŭ, Reșița, Debreținŭ]. 4. Eted, Hărăscracŭ, Chendi-Lona, Voila. 5. Ghernesigŭ, 5—7 têrgŭ de vite în Vălcele [Elöpatak] [Becîchereсŭ]. 6. Șĕrcaia, [Soborșinŭ]. 7. Aiudŭ, Fărcaștelche. 8 Chesvenieșŭ, Dobra, Mănășturulŭ-ung., Mociu, Boroșneulŭ-mare. 9. Barotŭ, Cic-Cosmașŭ, Deeșŭ, Cetatea-de-baltă. 9. și 10. têrgŭ de vite în Șĕrcaia. 10. Bilacŭ, Șulelmedŭ, 11. Vințulŭ-de-susŭ, Copșa-mică, Șĕrcaia. 12. Copșamare, Meșendorfŭ, Sas-Sebeșŭ, Posmușŭ, [Cașovia]. 13. Corondŭ, Merghindealŭ. 14. Ormenișŭ, [Mișcolțŭ]. 15. Viștea-inf., Frata ung., Hațegŭ, Chereleu-Sân-Paulŭ, Jomborulŭ-mare-ung., Ilia, Teușŭ, Baiamare [Vinga, Făgetŭ].

In România și Bucovina: 6 Galațĭ, Luciu, Neamțŭ, Romanŭ. 15. Têrgu-Jiului, Vêrteșcoiulŭ. Iașĭ, Rîurenĭ peste Oltŭ, Băcău.

Têrgulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch. La 29 Iulie n. starea rîmătorilorŭ a fostŭ de 134.102 capete, la 30 Iulie au întratŭ 2225 capete și au eșitŭ 1060 rĕmânêndŭ la 23 Iulie unŭ numĕrŭ de 135.267 capete. — Se notéză: marfa *ungurescă* veche, grea dela 44 cr. pănă la 45 cr. marfă *ungurescă* tineră grea dela 45 cr. pănă la 47— cr., *de mijlocŭ* dela 47 cr. pănă la 47½ cr. —*ușóră* dela 47 cr. pănă la 48 cr. — *marfă, țĕrănéscă* grea dela 44 pănă la 45 — cr. — *de mijlocŭ* dela 46— cr. pănă la 47 cr.—*ușóră* dela 46 — cr. pănă la 47 cr — *Marfă de România* de *Bakony* grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă grea dela — cr. pănă la — cr însĕ transito ușóră dela — cr. pănă la — cr. transio dto țepósă grea dela — cr. pănă la — cr. transito mijlociă dela — cr. pănă la — cr. *Marfă sêrbéscă* grea dela 46½—47— cr. transito, mijlociă grea dela 46½—47 cr. transito, ușóră dela 46½47— cr.— Porcĭ îngrășațĭ de unŭ anŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrășațĭ cu cucuruzŭ dela — cr. pănă la — cr., îngrășațĭ cu ghindă dela — cr. pănă la — cr. Cântărițĭ la gară cu 4½.

Cursulŭ piețeĭ Brașovŭ

din 3 Augustŭ st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.47	Vênd.	9.49
Argintŭ românescŭ -	„	9.43	„	9.46
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.50	„	9.53
Lire turcescĭ - - -	„	10.70	„	10.75
Imperialĭ - - - - -	„	9.79	„	9.75
Galbinĭ	„	5.60	„	5.61
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.50	„	123.50
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Augustŭ st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4%	100.25
Renta de hârtiă 5%	94.95
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	100.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.50

Renta de hârtiă austriacă	83.90
Renta de argintŭ austriacă	84.90
Renta de aurŭ austriacă	109.90
Losurĭ din 1860	139.—
Acțiunile băncei austro-ungare	907.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	319 25
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	307.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.66
Napoleon-d'orĭ	9.53½
Mărcĭ 100 împ. germane	58.65
Londra 10 Livressterlinge	119.95

Bursa din Bucurescĭ din 31 Iulie.

Valorĭ	%	se cump.
Rentă română perpetuă 1875	5%	97.½
Renta română amortisabilă	5%	96.½
dtto	4%	81.¾
Renta rom (rurale convertite)	6%	100.½
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	5%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraș. Bucurescĭ	5%	86.½
idem idem din 1884	5%	—.—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	101.¾
idem idem	5%	95.¾
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	102.—
idem idem	6%	101.—
idem idem	5%	92.¼
Credit Fonc. Urban din Iașĭ.	5%	—.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	250.—
	V. N.	
Banca Națion. ult. div. 73.35	500	1015.—
Dacia-România ult. div. 24 lei	200	273.½
Naționala de asig. ult. div. 18 lei	200	—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 10	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 27.50	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. div.	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 10 l. aur	200	—.—
Nation. de Asig. ult. div. 128.35	—	—.—
Societ. de Constr. ult. div.	-	—.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—.—
Agio în Bursă	—	0.02½
Rubla de hârtie	—	—.—
Banca Națion. a României		
Scompt.	6%	—.—
Avansurĭ pe efecte	7%	—.—
Avansurĭ pe Lingourĭ	7%	—.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 31 Iul. 1889

Sĕmințe	Calitatea per Hect.	Prețulŭ per 100 chilogr. dela	Prețulŭ per 100 chilogr. pănă
Grâu Bănățenescŭ	—	——	——
Grâu dela Tisa	79	9.10	9.15
Grâu de Pesta	79	9.05	9.10
Grâu de Alba-regala	79	9 10	9.15
Grâu de Bácska	79	9.10	9 15
Grâu ung. de nordŭ	79	.—	.—

Sĕmințe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Prețulŭ per 100 chilgr. dela	Prețulŭ per 100 chilgr. pănă
Sĕcară		70—72	7.20	7.40
Orzŭ	Nutrețŭ	60 62	0.05	6.70
Orzŭ	de vinars	62.64	7.20	8.—
Orzŭ	de bere	64.66	8.50	10.
Ovĕsŭ		39.41	6.30	6.75
Cucuruzŭ	bănăț.	75	5.15	5.25
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	5.10	5.15
Cucuruzŭ	„	—	—	—
Hirișcă	„	—	4.80	5.25

Prețulŭ pe 100 chilograme

Producte div.	Soiulŭ	Cursulŭ dela	Cursulŭ pănă
Sem. de trif.	Luțernă ungur.		
—	francesă		
—			
„	roșiă		
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	37.50	38.—
Oleu de in		6.25	6.50
Uns. de porc	dela Pesta		
„	dela țĕră		
Slănină	svêntată	52—	52.50
„	afumată	5750	58.—
Sĕu			
Prune	din Bosnia în bułțĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou		
„	bănățenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	ungurescĭ		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută		
„	galbină strecurată	37.—	38.—
Ceară	de Rosenau	118	1.20
Spirtŭ	brutŭ	14.—	14.25
„	Drojdiuțe de spirt	18.—	18.50

Cursulŭ losurilorŭ private din 31 Iulie

	cump.	vinde
Basilica	8 30	8.70
Creditŭ	183.60	184.20
Clary 40 fl. m. c.	—.—	—.—
Navig. pe Dunăre	126.—	130.—
Insbruck	26.70	27.20
Keglevich	36.—	38.—
Krakau	25.—	25.50
Laibach	24.50	25.—
Buda	60.50	62.25
Palffy	61.50	62.—
Crucea roșie austr.	18.70	19.—
dto ung.	12.40	12.80
dto ital.	16.75	17.25
Rudolf	20.—	20.50
Salm	62 25	63.—
Salzburg	27.—	27.50
St. Genois	64.—	65.—
Stanislau	—.—	37.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	.—	156.—
dto 4% 50	—.—	75.25
Waldstein	41 —	42.—
Windischgrätz	57.—	58.—
Sĕrbescĭ 3%	—.—	—.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	109.25	109.75

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

TARIFULŬ PE ZONE

pentru călĕtoriile pe căile ferate în Transilvania.

Taxe pentru trenurĭ accelerate:

Zona		Classa I.	II.	III.	Zona		Classa I.	II.	III.
I.	fl.	—.60,	—.50,	—.30	VIII.	fl.	4.80,	4.—,	2.40
II.	„	1.20.	1.—,	—.60	IX.	„	5.40,	4.50,	2.70
III.	„	1.80,	1.50,	—.90	X.	„	6.—,	5.—.	3.—
IV.	„	2.40,	2.—,	1.20	XI.	„	6.60,	5.50,	3.30
V.	„	3.—,	2.50,	1.50	XII.	„	7.20,	6,—.	3.60
VI.	„	3.60,	3.—,	1.80	XIII.	„	8.40,	6.50,	4.20
VII.	„	4.20,	3.50,	2.10	XIV.	„	9,60,	7.—,	4.80

Taxe pentru trenulŭ de persóne:

Zona		Classa I.	II.	III.	Zona		Classa I.	II.	III.
I.	fl.	—.50,	—.40,	—.25	VIII.	fl.	4.—,	3.20,	2.—
II.	„	1.—,	—.80,	—.50	IX.	„	4.50,	3.60,	2.25
III.	„	1.50,	1.20,	—.75	X.	„	5.—,	4.—,	2.50
IV.	„	2.—,	1.60,	1.—	XI.	„	5.50,	4.40,	2.75
V.	„	2.50,	2.—,	1.25	XII.	„	6.—,	4.80,	3.—
VI.	„	3.—,	2.40,	1.50	XIII.	„	7.—,	5.30,	3.50
VII.	„	3.50,	2.80,	1.75	XIV.	„	8.—,	5.80,	4.—

	Classa	I.	II.	III.
1. Statiune . . .	fl.	—.30,	—.15,	—.10
2. Staţiunĭ . . .	„	—.40,	—.22,	—.15

	Vinţulŭ de josŭ	Aradŭ	Blaşiu	Huedinŭ	Bistriţă	Braşovŭ	Deşiu	Deva	Elisabetopole	Feldióra	Alba-Iulia	Haţegŭ	Homorodŭ-Cohalmŭ	Cluşiu	Têrgulŭ-Mureşului	Mediaşŭ	Aiudŭ	Sibiiu	Oradea-mare	Petroşenĭ	Simeria (Piski)	Predealŭ	Püspŏk-Ladány	Sighişóra	Gherla	Reghinulŭ-săsescŭ	Orăştiă	Odorheiulŭ-sĕcuescŭ	Turda	Teiuşŭ	Huniădóra	Ocna Sibiiului
Vinţulŭ de josŭ		13	3	12	12	14	11	3	7	14	1	5	12	9	8	6	3	8	14	8	3	14	14	8	10	10	2	12	6	2	4	7
Aradŭ	13		14	14	14	14	14	10	14	14	13	12	14	14	14	14	14	14	10	14	10	14	13	14	14	14	11	14	14	14	11	14
Blaşiu	3	14		12	12	13	10	7	4	12	3	8	9	8	8	2	2	5	14	12	6	14	14	5	10	10	5	8	5	1	7	4
Huedinŭ	12	14	12		11	14	7	14	14	14	11	14	14	3	12	13	9	14	7	14	13	14	11	14	6	13	13	14	7	10	14	14
Bistriţă	12	14	12	11		14	4	14	14	14	12	14	14	8	10	14	10	14	14	14	14	14	14	14	5	12	13	14	10	11	14	14
Braşovŭ	14	14	13	14	14		14	14	10	1	14	14	5	14	14	11	14	13	14	14	14	2	14	8	14	14	14	12	14	14	14	13
Deşiu	11	14	10	7	4	14		13	13	14	10	14	14	4	12	12	8	14	13	14	13	14	14	14	1	12	12	14	6	9	13	13
Deva	3	10	7	14	14	14	13		11	14	4	2	14	12	12	9	6	12	14	6	1	14	14	12	13	13	1	14	9	5	1	11
Elisabetopole	7	14	4	14	14	10	13	11		8	6	12	5	12	11	1	6	5	14	14	10	12	14	1	13	13	9	4	9	5	11	4
Feldióra	14	14	12	14	14	1	14	14	8		14	14	3	14	14	9	13	13	14	14	14	3	14	7	14	14	14	10	14	13	14	12
Alba-Iulia	1	13	3	11	12	14	10	4	6	14		5	11	8	7	5	2	8	14	9	3	14	14	8	9	10	2	11	5	1	4	7
Haţegŭ	5	12	8	14	14	14	14	2	12	14	5		14	13	12	11	8	12	14	3	2	14	14	13	13	14	3	14	11	7	3	12
Homorodŭ-Cohalmŭ	12	14	9	14	14	5	14	14	5	3	11	14		14	14	6	11	10	14	14	14	7	14	3	14	14	13	7	13	10	14	9
Cluşiu	9	14	8	3	8	14	4	12	12	14	8	13	14		8	11	6	12	10	14	11	14	13	13	3	11	10	14	4	7	12	12
Têrgulŭ-Mureşului	8	14	8	12	10	14	12	12	11	14	7	12	14	8		10	5	12	14	14	11	14	14	12	10	2	10	14	6	6	12	12
Mediaşŭ	6	14	2	13	14	11	12	9	1	9	5	11	6	11	10		5	4	14	13	9	12	14	2	12	12	8	6	8	4	10	3
Aiudŭ	3	14	2	9	10	14	8	6	6	13	2	8	11	6	5	5		7	14	11	6	14	14	7	7	7	4	11	3	1	7	6
Sibiiu	8	14	5	14	14	13	14	12	5	13	8	12	10	12	12	4	7		14	14	11	14	14	6	13	13	10	9	10	6	12	1
Oradea-mare	14	10	14	7	14	14	13	14	14	14	14	14	14	10	14	14	14	14		14	14	14	4	14	12	14	14	14	13	14	14	14
Petroşenĭ	8	14	12	14	14	14	14	6	14	14	9	3	14	14	14	13	11	14	14		5	14	14	14	14	14	6	14	13	10	6	14
Simeria (Piski)	3	10	6	13	14	14	13	1	10	14	3	2	14	11	11	9	6	11	14	5		14	14	11	12	12	1	13	9	5	1	10
Predealŭ	14	14	14	14	14	2	14	14	12	3	14	14	7	14	14	12	14	14	14	14	14		14	10	14	14	14	13	14	14	14	14
Püspŏk-Ladány	14	13	14	11	14	14	14	14	14	14	14	14	14	13	14	14	14	14	4	14	14	14		14	14	14	14	14	14	14	14	14
Sighişóra	8	14	5	14	14	8	14	12	1	7	8	13	3	13	12	2	7	6	14	14	11	10	14		13	14	10	3	11	7	12	5
Gherla	10	14	10	6	5	14	1	13	13	14	9	13	14	3	10	12	7	13	12	14	12	14	14	13		12	12	14	5	8	13	13
Reghinulŭ-săsescŭ	10	14	10	13	12	14	12	13	13	14	10	14	14	11	2	12	7	13	14	14	12	14	14	14	12		12	14	8	8	13	13
Orăştiă	2	11	5	13	13	14	12	1	9	14	2	3	13	10	10	8	4	10	14	6	1	14	14	10	12	12		13	8	4	2	9
Odorheiulŭ-sĕcuescŭ	12	14	8	14	14	12	14	14	4	10	11	14	7	14	14	6	11	9	14	14	13	13	14	3	14	14	13		13	10	14	9
Turda	6	14	5	7	10	14	6	9	9	14	5	11	13	4	6	8	3	10	13	13	9	14	14	11	5	8	8	13		4	10	10
Teiuşŭ	2	14	1	10	11	14	9	5	5	13	1	7	10	7	6	4	1	6	14	10	5	14	14	7	8	8	4	10	4		6	6
Huniădóra	4	11	7	14	14	14	13	1	11	14	4	3	14	12	12	10	7	12	14	6	1	14	14	12	13	13	2	14	10	6		11
Ocna Sibiiului	7	14	4	14	14	13	13	11	4	12	7	12	9	12	12	3	6	1	14	14	10	14	14	5	13	13	9	9	10	6	11	

Tarifulŭ pentru bagajŭ de fiăcare pachetŭ, dimpreună cu taxa de manipulare:

	Zona I—III.	Zona IV—VI.	Zona VII—XIV.
Pentru 1—50 kilogr. se plătesce . . .	fl. —.25	fl. —.50	fl. 1.—
„ 51—100 „ „ . . .	„ —.50	„ 1.—	„ 2.—
„ 101 şi mai multŭ „ „ . . .	„ 1.—	„ 2.—	„ 4.—

Lădĭ mai marĭ împachetate negutătoresce nu se primescŭ pentru transportŭ ca bagajŭ.

Rohseidene Bastkleider fl. 10.50 per Robe und bessere Qualitäten.

Ganzseidene bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90 per Met. (ca. 450 versch. Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seidenfabrik-Depôt **G. Henneberg** (K. u. K. Hoflieferant), **Zürich.** Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

Picăturile de stomachŭ MARIAZELLER,

care lucră escelentŭ în contra tuturorŭ bólelorŭ de stomachŭ.

Schutzmarke.

Neîntrecute pentru lipsa de apetitŭ, slăbiciunea stomachului, respirațiunea cu mirosŭ greu, umflare (vênturĭ), răgăélă acră, colică, catarŭ de stomachŭ, acrélă, formarea de pétră și năsipŭ, producerea escesivă de flegmă, gălbinare, greață și vomare, durere de capŭ (decă provine dela stomachŭ), cârcei la stomachŭ, constipațiune séu încuiare, încărcarea stomachului cu mâncărĭ și bĕuturĭ, limbricĭ, suferințe de splină, ficatŭ și de haemorhoide. — Prețulŭ unei sticle **dinpreună cu prescrierea de întrebuințare 40 cr., sticla îndoitŭ de mare 70 cr.**

Espedițiа centrală prin farmacistulŭ

Carl Brady, Kremsier (Moravia.)

Picăturile de stomachŭ Mariazeller nu suntŭ unŭ remediu secretŭ. Părțile conținĕtóre suntŭ arătate în **prescrierea de întrebuințare,** ce se află la fie-care sticlă.

Veritabile se află mai în tóte farmaciile.

Avertismentŭ! Picăturile de stomachŭ Mariazeller se falsifică și se imitéză de multe orĭ. — **Ca semnŭ, că suntŭ veritabile,** servesce învĕlitórea roșiă provĕdută **cu marca de protecțiune de mai susŭ,** și afară de acésta pe fiecare **prescriere de întrebuințare,** ce se află la fiecare sticlă, trebue sĕ fie arătatŭ, că acésta s'a tipăritŭ în tipografia D-lui H. Gusek în Kremsier.

Veritabile se află: **Brașovŭ,** farmacia *Franz Kellemen,* farmacia la „Biserica Albă". farm. *I. Goos;* farm. *Iul. Hornung;* farmacia *Ferdinand Iekelius;* farm. *K. L. Schuster;* farm. *Heinrich G. Obert;* farm. *Ed. Kugler* la „Higiea"; fa m. *G. Iekelius* în Hoszufalu. **Băile Tușnadŭ:** farmacia *Alex. Dobay.* **Cohalmŭ:** farm. *Ed. Melas,* farmacia *A. Wolff,* **Feldióră:** (Marienburg), farm. *Wil. Schneider.* **Făgărașŭ:** farm. *v. Bildner,* farm. *Hermann* **Sz. Szt. György:** farm. *Val. Beteg,* farm *Barabás Fer.* 46,52—19

„HUNEDOARA"

însoțire de anticipațiune și creditŭ

în DEVA,

primesce depunerĭ cu netto 6%, fără nicĭ o detragere pentru dare.

132,1 **DIRECȚIUNEA.**

„ALBINA",

Institutŭ de creditŭ și de economii

Filiala Brașovŭ

ESCOMPTÉZA RIMESSE BUNE

cu 6%,

acórdă împrumuturĭ cambiale cu 6½%--7%, carĭ pe lângă o reducere corĕspundĕtóre a sumei cambiului și întru câtŭ starea numerariului din cassă ar permite, **se potŭ și de mai multe orĭ prolongi.**

Informațiunĭ mai de aprópe se potŭ lua dilnicŭ în biroulŭ institutului, piață No. 90 dela 8—2 óre d. a. 87,9

Efectuéză la casurĭ de strămutare dintr'unŭ locŭ într'altulŭ cu **calea ferată,** cu **vaporulŭ** și pe **șosele** transportulŭ obiectelorŭ prin

CARĔLE LORŬ PATENTATE

pentru

TRANSPORTUL DE MOBILE

ce se închidŭ. Fiindŭ aceste care tapetate completŭ înăuntru și aședate pe arcurĭ se economisesce împachetarea precum și descărcarea și reîncărcarea obiectelorŭ. 125,2

Cea mai plăcută apă minerală.

Face cele mai escelente servicii la suferințe de stomacŭ.

Apa minerală

de

„RÉPÁT"

prin celŭ mai **bogatŭ conținutŭ de acidŭ carbonicŭ** și celŭ mai **curatŭ acidŭ alcalicŭ** — făcêndŭ abstracțiune de eminenta ei valóre medicală în contra **lipsei de apetitŭ,** în contra **indigestiunei, greutății la stomacŭ, bólelorŭ de rinichĭ** și ale **canalelorŭ urinului, nervosității, anemiei și slăbiciunei** — se distinge escelentŭ ca bĕutură obicĭnuită de tóte celelalte ape de asemenea natură, avêndŭ proprietatea, ca gustulŭ ei plăcutŭ și rĕcoritorŭ sĕ se menție mai multŭ timpŭ.

După opiniunea autoritățilorŭ competente **Apa minerală** de „Répát"—în urma **norocósei ei compusițiunĭ chemice** și alŭ **conținutului ei estraordinarŭ de bogatŭ** în acidŭ carbonicŭ —principialminte natrium de acidŭ carbonicŭ concentratŭ—întrece nu numai tóte apele minerale de felulŭ acesta din **Austro-Ungaria,** ci și multe din cele mai renumite ape minerale din **străinătate.**

Este de căpĕtatŭ la **tóte băcăniile mai marĭ, farmacii** și **restaurante,** precum și în cantitățĭ mai marĭ la

Depositulŭ principalŭ

G. GIESEL, Brașovŭ,

109,24-11 Stada Teatrului No. 312

Cea mai bună beutură recreatóre pentru masă.

Apă minerală forte plăcută pentru vinŭ.

Avisŭ d-lorŭ abonați!

Rugămŭ pe d-nii abonați ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Administraț. „Gaz. Trans".

Pretutindenĭ ca celŭ mai bunŭ mijlocŭ în contra tuturorŭ insectelorŭ recunoscutul

se cumpĕră veritabilŭ numai astfelŭ:

deórece sa află numai în sticle cu numele

I. ZACHERL,

STICLA IMPACHETATĂ

și nu e **de avertisatŭ mai multŭ de nimicŭ altceva,** decâtŭ de **prafurile de insecte atâtŭ de multŭ falsificate,** ce se vêndŭ cu creițarulŭ cântărite și numai în hârtiă neîmpachetată.

Asemenea trebue atrasă atențiunea asupra multelorŭ imitațiunĭ infame ale sticlelorŭ adevĕrate „Zacherlin", cu tóte că orĭ-ce vêndătorŭ, **care ține la renumele sĕu,** refusă de a da mână de ajutorŭ la falsificații și seducerĭ

STICLA DESPACHETATĂ

I. ZACHERL, VIENA.

În **Brașovŭ** dela Domnii:

I. L. & A. Hesshaimer	Heinrich Zintz	Ed. Kugler, farm.
Emil Porr	Carl Irk	Iul. Müller, „
Demeter Eremias	Heinrich Rhein	N. Grădinar
Karl Schuster, farmac.	Ferd. Iekelius, farm.	Ioh. Lerchenfeld
Iulius Hornung „	Franz Kelemen „	Karl Töpfner
I. Goos „	Emil Jekelius „	George Stefanovicĭ.

In **Elöpatak** la Domnii: I. Müller farmac.
In **Rĕșnovŭ** „ Ios. Schuster
In **Șercaia** „ Iacob Ehrenwald
In **Uzonŭ** „ G. Temesvary & Söhnne

In orașele celelalte și la țară depositele de **Zacherlin veritabilŭ** se potŭ vedea pe **placatele espuse.**

82,

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovu.